

#STOLT

LAJV-

ANTOLOGI

En samling scenarion för att levandegöra vår osynliga historia

INNEHÅLL

- 03 Vår levda historia
- 04 Hur använda #STOLT
- 08 Ett glas till,
av Christoper Enblom
- 12 Givakt, manöver - böj
framöver, av Emil Åkerö
- 16 Monologen och rösterna,
av Petronella Simonsbacka
- 19 Studiefrågor
- 20 Krama honom och dö,
av Erland Nylund
- 24 Berättelser ur garderoben,
av Eva Wei
- 29 Studiefrågor
- 31 Är du trans nog,
av Gabrielle de Bourg
- 34 You must be his tall to ride the
carousel, av Sofia Forslund
- 40 Trans Dysphonria Blues,
av Samuel Sjöberg
- 53 Studiefrågor

STOLT LAJVANTOLOGI 2019

RFSL, Box 350, 101 26 Stockholm
Besöksadress: Saltmätargata 20
113 59 Stockholm

Redaktör: Siri Sandquist, Anna-Karin Linder
Grafisk form: Linnea Risinger
Tryck: ÅTTA.45 Tryckeri 2019

VÅR LEVDA HISTORIA

Hbtq-rörelsen har sedan 1950 nått stora framgångar och påverkat både lagstiftning och attityder hos allmänheten. Samtidigt har hbtq-personer varit en osynliggjord grupp i kulturen och historieskrivningen. Vi behöver samla och uppmärksamma vår egen historia för att göra den till en del av offentligheten.

Därför skapade RFSL projekt STOLT med stöd av **Postkodlotteriets Kulturstiftelse** för att sprida kunskap om hbtq-rörelsens historiska framgångar och svårigheter, om hur det har varit att leva som hbtq-person i Sverige tidigare, och om hur förändringar i sexualpolitiken och för hbtq-personers rättigheter har hängt ihop med andra politiska, sociala och kulturella skeenden i samhället. Att synliggöra förtryck, deras konsekvenser och de som kämpat.

Den här antologin är en del av projekt STOLT och har tagits fram med **Studieförmedlingen**. Här har vi samlat ett gäng olika korta interaktiva upplevelser som du kan ta del av.

Tanken är att dessa scenarion skall hjälpa till att konkretisera och verkliggöra upplevelser och känslor som annars lätt glöms bort och marginaliseras. **Vi hoppas kunna bereda väg för intressanta öppna och sårbara samtal om en historia som annars lätt glöms bort.**

Foto: RFSL Umeå

HUR ANVÄNDA #STOLT?

Den här antologin kan användas på flera sätt. Scenarion kan spelas vid kortare evenemang som festivaler, konvent och medlemskvällar, eller under längre tid genom en studiecirkel.

Du kan läsa antologin från pärm till pärm eller plocka och välja det som lockar dig mest.

Det krävs inte att man är expert på lajv för att kunna ta del av antologin. Skribenterna har blandade erfarenheter av lajv som medium, vissa är vana lajvdesigners, andra har aldrig lajvat själva. Den gemensamma nämnaren är att alla scenarion handlar om hbtqi-personers upplevelser, historiskt och idag.

En del scenarion är regelrätta lajv, andra kortare scenarion och en av texterna är en dialog som deltagarna läser upp tillsammans.

Det betyder att det finns något för alla möjliga personer, med alla möjliga erfarenheter av lajv som medium. Är du helt ny till lajv rekommenderar vi att du läser mer om lajv som kulturform i kapitlet **“Vad är lajv?”**.

Lajven är sorterade i tre avsnitt med inledande essäer av lajvförfattarna om temat för deras lajv, lajvinstruktionerna och ett förslag på fördjupande frågor. Du väljer själv om du vill fördjupa dig i ämnena eller bara gå rakt på lajven själva.

I avsnittet “Historia” hittar du tre lajv om hbtqi-historia med fokus på Sverige.

I avsnittet “Kom ut” om att komma ut hittar du två lajv som fokuserar på hur det kan vara att komma ut, och internaliserad queerfobi och hur den kan kännas.

I avsnittet “Trans” hittar du tre lajv som alla centrerar kring hur det känns att genomgå en transprocess i den svenska sjukvården med aspekterna av gatekeeping, ifrågasättande och frustration som den kan leda till hos den vårdsökande.

För att hjälpa dig att navigera bland de olika scenarierna har vi två sorters markeringar, eller skalor, i början av varje scenario. Om du aldrig lajvat förut föreslår vi att du börjar med ett par ettor innan du går vidare till trean.

Skala 1. Trigger warning

Denna skalar visar på hur tungt eller jobbigt tematiken för lajvet kan upplevas vara för spelarna på en skala där 1 är “inte så jobbigt” och 5 är “jättetungt”

Skala 2. Svårighetsgrad

Denna skala visar hur svårt scenariot är att köra och hur mycket erfarenhet av lajv man behöver på en skala från 1. Nybörjarvänligt till 5. Lajvräv.

Är du en van lajvare, var inte rädd för att hacka scenarierna i den här antologin och använda de ibland erbjudna “överkurs-verktygen”. Du är fri att lägga till metatekniker, förlänga, förkorta och fördjupa lajven som du vill.

STUDIEFRÄMJANDET

Lajvscenarierna i den här samlingen kan spelas ett och ett eller alla efter varandra. Ifall du vill fördjupa den lärande delen av upplevelsen kan du alltid kontakta ditt lokala Studieförbundet

STUDIECIRKEL

Om ni är en grupp personer som verkligen vill fördjupa er i scenarion och använda dem som grund för en djupare analys och debatt rekommenderar vi att ni gör en studiecirkel. Kontakta Studieförbundet i ditt län så hjälper de dig. En studiecirkel är en bra hjälp både för att få en tydligare struktur för era lajvtillfällen, och Studieförbundet kan även hjälpa er med andra saker ni kan tänkas behöva, som en lokal att genomföra lajven i eller liknande.

KULTURPROGRAM

Om du sätter upp ett eller ett par av lajven på en festival eller ett annat evenemang passar det bra att göra ett kulturprogram av lajvet. Allt du behöver göra är att kontakta Studieförbundet i ditt län så hjälper de dig. Efteråt rapporterar du in hur många som kom och lajvade.

Du hittar dem på studieforbundet.se/kontakt

STARTA STUDIECIRKEL

#Stolt är inte bara en lajvantologi det är också en studieplan hos Studieförbundet. Om du vill skapa en studiecirkel behöver du bara kontakta ditt lokala Studieförbundet.

Vår rekommendation är att ni väljer att spela lajven i samma ordning som de är publicerade i den här boken. Om ni inte vill spela igenom alla lajven föreslår vi att ni väljer ett lajv per övergripande tema. Ett om hbtqi-historia, ett om att komma ut, och ett om att vara trans.

Innan ni börjar med det första lajvet ta tid att diskutera hur ni som grupp känner och vad ni har för personliga gränser, farhågor och förhoppningar. Några av er kanske aldrig har lajvat och tycker att det är läskigt. Andra kanske är vana vid att lajva men har starka personliga kopplingar till något eller några av de tyngre teman som lajven kan komma i kontakt med. Då är det viktigt att alla medverkande känner sig okej med att vara öppna och sårbara inför varandra, men även att dra personliga gränser.

Vårt förslag är till exempel att eventuella personliga erfarenheter som delas under studiecirkeln får stanna i gruppen och inte delas vidare om inte alla har gått med på det. Efter att ni har tagit er tid för att skapa er grupps interna regler och en gemensam bild av vad ni vill göra och hur, är det dags att börja lajva. Lättast är om åtminstone en av er har läst igenom och satt sig in i lajvet i förväg, och kan agera spelledare under lajvsessionen. Den personen har övergripande ansvar för genomförandet av just det lajvet, men det behöver inte vara samma person som agerar spelledare för varje träff.

Läs först instruktionerna för lajven ni väljer att spela och följ dem. Efter den korta debriefen eller avstämningen som ingår i scenariot kan ni ta inspiration av de förberedda frågorna och de olika metoderna för att förenkla och fördjupa diskussionen. Om ni väljer att använda metoder så som linjeövning eller 4-hörn-övningar har vi också förslag på konkreta frågor att använda. Det är det fritt fram för dig som cirkelledare eller för er som grupp att lägga till fler frågor som ni själva vill lägga extra fokus på.

VAD

ÄR ETT

LAJV?

I dina händer håller du nu en samling lajvscenarier. Tanken är att de ska vara ett verktyg för att fördjupa en emotionell och fysisk koppling mellan dig och hbtqi-historia, en historia som länge tystats ned och gömts undan.

Ett lajvscenario är ett kort spel, eller lajv, där du tar på dig rollen av någon annan och tillsammans med en grupp andra personer improviserar fram en berättelse utifrån de ramar som scenarioförfattaren har satt upp.

Ordet **LAJV** kommer från “levande rollspel” och betecknar just detta; rollspel som görs med hela kroppen. Det kan liknas vid improvisationsteater, där alla är deltagare och ingen är publik. I #Stolt används lajven som ett sätt att närma sig glömda, svåra eller okända delar av vår historia på ett mer personligt plan. Vi kan för ett kort tag gå i någon annans skor, och på det sättet få en mer personlig relation till ämnen och människooöden som vi kanske inte skulle kommit i kontakt med annars.

Eller tvärtom, det kan vara ett sätt att återuppleva en egen upplevelse, men från en annorlunda vinkel, där du har agensen att påverka och förändra det som berättas genom dina egna handlingar.

Varje scenario innehåller instruktioner kring förberedelser, genomförande och efterarbete, men dessa är inte hårda regler. Man kan inte göra fel när man lajvar, så länge alla spelar sina roller och respekterar varandras gränser. Det betyder att om ni vill ändra något i instruktionerna för något scenario så är det bara att göra det.

SPELTIPS

Lajv är en berättelse som man berättar tillsammans, men precis som i filmer och böcker är en berättelse utan konflikt oftast tråkig. Därför är ett tips att om det känns som att spelet stannar av och du inte vet vad du ska göra eller säga kan du alltid försöka hitta en konflikt med någon av dina medspelare.

Det finns inget rätt eller fel i lajv, så var inte nervös över att du måste prestera på något särskilt vis. Så länge du lever dig in i historien och är lyhörd mot de andra spelarna så att ni spelar tillsammans och inte mot varandra gör du rätt. Tänk även på att det är okej att vara flexibel. Om du till exempel känner halvvägs in att sättet du spelat en roll inte funkar så är det okej att tweaka och ändra allteftersom. Det viktigaste är att du känner dig bekväm med hur du lajvar rollen.

Hemligheter är bara roliga om de avslöjas i lajv. Var inte rädd för att råka försäga dig eller “göra bort dig”, det ger bara mer för dina kompisar att spela på och driver historien ni berättar tillsammans framåt.

Bejaka dina medspelares idéer och tankar. Om någon hittar på att du brukade ha en rosa klänning när du var barn, spela med. Säg inte “Nej” utan “Ja och...” “bygg vidare på varandras improvisation.

Om någon säger något du verkligen inte är bekväm att spela med kan du istället för nej säga: “Nej men...” och komma med ett annat förslag.

Kom ihåg att det är på låtsas. I några av lajven i den här antologin förekommer det ganska tunga och jobbiga teman, och man kanske kommer utsättas eller utsätta andra för olika typer av queerfobi till exempel. Då är det viktigt att komma ihåg att det är skillnad på roll och spelare. Ibland när man spelar på tunga teman kan det uppstå något som kallas *bleed*, det vill säga att rollens känslor känns som dina egna riktiga känslor. Eller tvärtom att du har svårt att spela din roll för att dina verkliga åsikter och känslor som spelare blöder över in i rollen. Det är inte farligt, men kan vara bra att ta upp med sina medspelare efter att lajvet är över.

Glöm inte att använda säkerhetsorden för att bryta lajvet om du behöver det.

ORDLISTA

- **Spelledare** En person som är ansvarig för att läsa instruktionerna extra noga och som tar huvudansvar för grupprocessen.
- **NPC** En roll som har en funktion, och som inte spelas i första hand för sin egen skull utan för att hjälpa någon annans scen framåt.
- **Metateknik** Något som en spelare gör under lajvet som inte händer i lajvets verklighet.
- **Skugga** En metateknik där några av spelarna inte spelar roller eller karaktärer utan istället spelar en annan rolls tankar och känslor.
- **Monolog** När en spelare berättar vad rollen känner eller tänker högt för de andra spelarna, fastän rollerna i lajvet inte hör något.
- **Workshop** En samling övningar man ofta gör innan ett lajvscenario för att förbereda sig inför att spela själva lajvet.
- **Debrief** Ett uppstyrt eftersnack.
- **Inlajv** eller **digetisk** Saker som händer i lajvets fiktion.
- **Offlajv** Saker som händer utanför lajvets funktion

För hbtqi-relaterade ord gå in på www.rfsl.se/ordlista

BAKGRUND

80-talet började positivt, men när första personen i Sverige diagnostiserades med hiv/aids 1982 blev det väldigt mycket som tog plats i media om den så kallade "bögpesten" och de som drabbades, och den nyplogade mark som hbtq-rörelsen hade brutit under 70-talet kom att präglas av hiv/aids-frågor.

Kvinnogrupper inom RFSL kände att de glömdes bort mitt i allt detta och lade fram förslaget att gå med i International Lesbian Information Secretariat (ILIS), en organisation som fokuserade på att belysa lesbiskfobi och postkolonala strukturer inom hbtq-communityn. ILIS grundades och var mest aktiva i Europa, men jobbade även med att nå ut till Latinamerika och Asien. Organisationen hade sammanlagt 26 konferenser från 1980 till 1998, och lades på is under slutet på 90-talet.

Det vi idag känner som "hbtq-rörelsen" var i mitten av 80-talet mycket "homorörelsen", och sexualitet var det som stod i fokus. RFSL lade till bisexuella i beskrivningen av sin målgrupp 1971. Transfrågor däremot stod inte högt på agendan. Gruppen Benjamin som grundades 1979 bröt sig 1985 ur RFSL och blev sin egen. Det dröjde till 2001 innan RFSL på en kongress beslöt att transpersoner skulle bli en målgrupp officiellt..

Under 80-talet kom det mycket ny feministisk forskning som tog in intersektionalitet, ett sätt att beskriva att flera saker bidrar till hur det ser ut, så som ras, etnicitet, klass, könsidentitet och sexualitet, bland annat Feministiska forskare som Bell Hooks och var med och visade att det inte helt går att förklara det ena utan det andra, genom att visa på strukturerna som än i dag gör att transkvinnor of colour är de som är högst i mordstatistiken för hbtq-personer för att de är transkvinnor, och att deras etnicitet gör att de är lägre i ställning i väven av maktstrukturer.

MÄTAREN

Trigger

2

Svårighet

4

ETT GLAS TILL

Av Christopher Enblom

Antal spelare: 4-12 spelare

Speltid: Cirka 20 min - 1 timme

Rekvisita: Samma antal stolar som roller, två glas per person, ett för diegetiskt drickande, och ett för extra vatten vid behov, maskerings-tejp och penna.

Nyckelord: In-fighting, lesbisk, aids, historia, ILIS

INTRODUKTION

1984 ska RFSL gå med ILIS (International Lesbian Information Secretariat).

Runt ett bord på gaypuben Kimmy i Stockholm sitter ett gäng med queera kompisar och pratar om det dagsaktuella. Denna grupp har känt varandra i många år och har alla ett djupt engagemang i RFSL. De är eniga om det mesta men frågan om ILIS delar gruppen i häftiga diskussioner.

Syftet med spelet är att belysa konflikter som historiskt existerat inom RFSL och levandegöra en gemensam historia som lätt glöms bort.

FÖRBEREDELSE

Rummet

Duka rummet med om möjligt bord och samma antal stolar som spelare. Se till att alla har minst ett glas vatten nära till hands. Gärna två så att spelarna även kan dricka om de blir törstiga utan att tömma glaset med en mekanisk funktion, läs om det i avsnittet om spelmekanik.

Presentation

Samla alla spelare i en enda grupp. Om ni är fler än sex dela gruppen i två lika stora. Presentera er för varandra med namn och föredraget pronomen. Ta er tiden att prata om era personliga gränser. Om det finns särskilda ordval eller teman som gör er obekväma och så vidare.

ROLLER

Efter att spelarna presenterat sig för varandra, läs igenom rollerna i lugn och ro och fördela dessa mellan er.

Erik, 35. För att gå med i ILIS.

Visa att vi är mer än bara aids-krisens offer. Även om Erik har förlorat många vänner under de inledande åren så är det viktigt att RFSL fortfarande visar att det finns andra målgrupper än män som har sex med män som är den primära gruppen som drabbades av hiv. Genom att gå med i ILIS visar på att RFSL tänker på en framtid. #Morethanjusthiv

Johanna. För att gå med i ILIS.

Behövs för att kunna visa att RFSL är på väg framåt Johanna känner att detta är ett steg i rätt riktning för att kunna bli starkare tillsammans genom att bidra kontakter i andra länder. Efter-som gruppen Benjamin håller på att startats för transpersoner inom RFSL, känner Johanna att det går åt rätt håll och att Sverige och RFSL ligger i framkant i homorörelsen #Torwardtogether

Tuva. För att gå med i ILIS.

Det att få in ett intersektionellt perspektiv i RFSL. Tuva känner att RFSL i dagsläget fokuserar för lite på andra än bara de som redan har det bra ställt utan rasism. Genom att gå med i ILIS och även jobba med de för att visa en mångfald inte bara i sexualiteter utan även att det finns en post-kolonial struktur i homorörelsen vilket är något som berör Tuva. #Unitythroughdiversity

Rickard. Emot att gå med i ILIS.

Splittrar organisationen och målen för RFSL. Richard ser att gå med i en separatistisk organisation för lesbiska skulle splittra RFSL mer än att hjälpa att få ett bredare fokus. Då Homosex-uredningen är i sin sluttamp känner Richard att det är viktigt att lägga energin på regeringen att ta det som homosexutredningen kommer fram till. #Unityundertherainbow

Marcus. Emot att gå med i ILIS.

Krisen är fortfarande inte över från hiv. Det behövs fortfarande mycket att göra där. Marcus förlorade många vänner under första åren under aids krisen. Han känner många som fortfarande är sjuka och många i hans umgänges-krets insjuknar och han känner att de inte får det stödet som behövs för att gå åt rätt håll. RFSL borde lägga sin energi på att trycka på för att få den hjälpen. #Focusonhiv

Viktoria. Emot att gå med i ILIS.

RFSL gör redan tillräckligt mycket och det är fel att lägga energin på att gå med i en organisation. Viktoria känner att lesbiska frågor får den platsen som behövs och att lägga ännu mer fokus där skulle göra att lesbiska skulle få mer plats än RFSLs andra målgrupper får. Att vara med i en organisation som inriktar sig väldigt mycket på lesbiska får henne som Bi känna sig exkluderad. #Biphobiaisstillaproblem

SPELMEKANIK

Scenstart: Scenen startar med att någon säger skål, alla skålar och börjar sedan att spela sina roller. Under tiden som scenen pågår har alla ett glas framför sig som de dricker ur.

Scenavslut: Dessa glas är det som är tidsbegränsningen på scenariot. När någons glas är slut kan det avbryta scenariot genom att säga att den behöver gå och köpa en dryck till. (Bra att ha ett extra glas var, om en blir törstig under scenariot men inte vill att det tar slut)

Säkerhet: Under tiden som man spelar lajvet går det alltid bra att lämna rummet eller bryta spelet. Känner en spelare att hen behöver bryta spelet för att hen på något sätt känner sig obekvä, kränkt eller obehaglig till mods görs detta genom att använda termen "Off". Till exempel: "Off, jag vill inte att du kallar min karaktär slampa".

Alla lyssnar på instruktionerna och korrigerar sitt beteende. Det är aldrig okej att ifrågasätta varför någon inte är bekväm med ett beteende. För att helt avsluta lajvet töm ditt glas och säg att du behöver ett nytt.

DEBRIEF

Efter lajvets slut kan det vara bra att ta en stund att reflektera över den delade upplevelsen. Sätt er i en cirkel, ta bort eventuella namnlappar med rollnamn på och går runt i gruppen. Alla som vill kan besvara följande punkter:

1. Vad heter du och vad är ditt föredragna pronomen?
2. Hur kändes det att lajva?
3. Ett minne från upplevelsen som sticker ut/som du tar med dig?

Om ni vill kan ni även gå vidare med lite fördjupande frågor och övningar, förslag på frågor hittar du på sida 19.

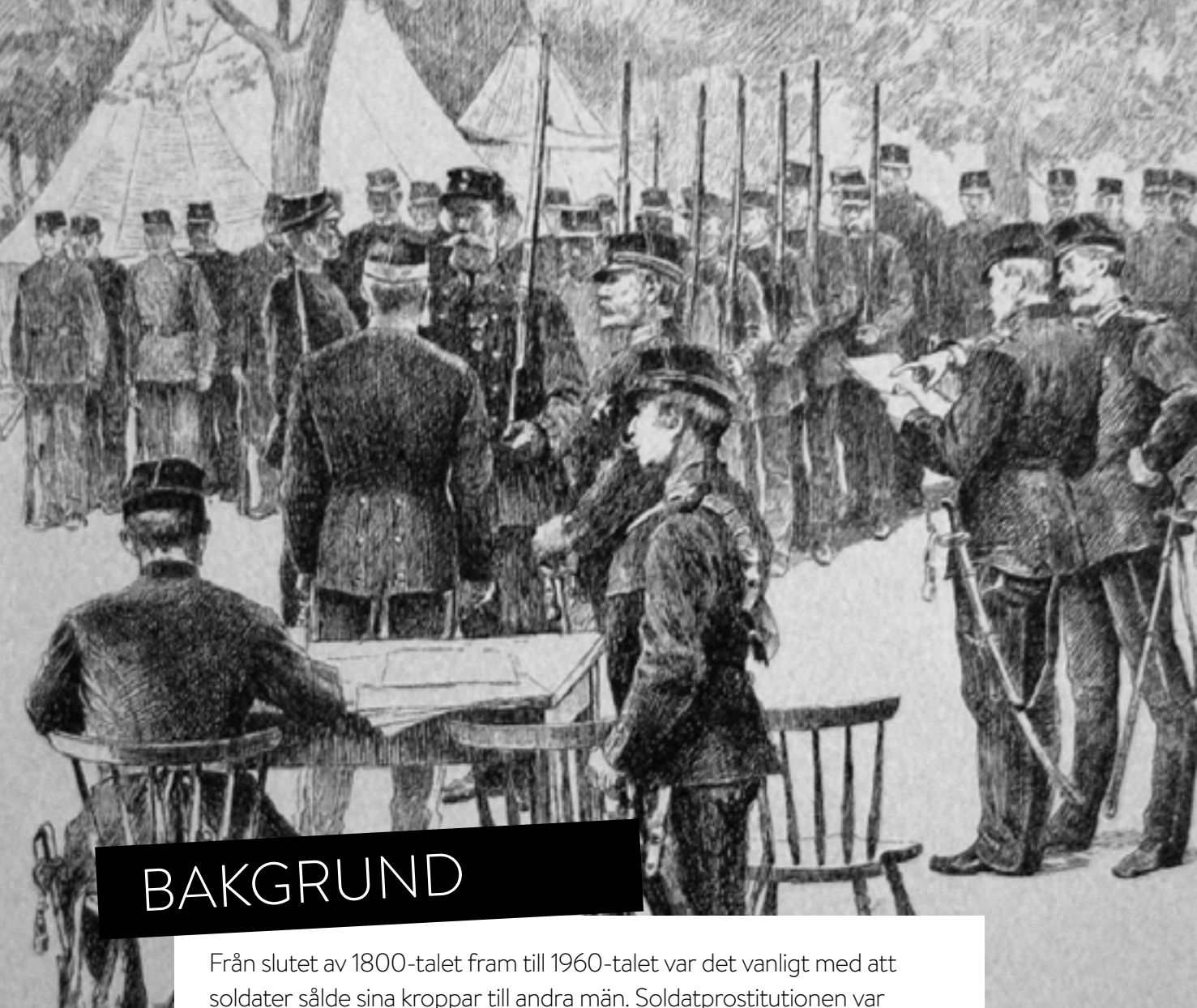

Illustration: Gustaf Olof Cederström

BAKGRUND

Från slutet av 1800-talet fram till 1960-talet var det vanligt med att soldater sålde sina kroppar till andra män. Soldatprostitutionen var ett fenomen som svenska försvaret ville förtiga och det vidtogs olika åtgärder för att stoppa det.

Fenomenet är en del av den större crusing-kulturen, som ofta förekom i olika kuperade parker. I Stockholm var det Humlegården som var utgångspunkten för crusingen i allmänhet och soldatprostitutionen i synnerhet. Crusingkulturen var en mötespunkt där män träffades för sexuella möten i offentliga miljöer.

Sociologen Arne Nilsson har i sin forskning pekat på att det förekom ett mönster med ”sådana” (som idag skulle uppfattas som feminina bögar) och ”riktiga karlar” (maskulina män som passerar som, och uppfattade sig som, straighta) där de förstnämnda jagar de sist nämnda.

Soldatprostitutionen som sådan särskiljer sig utifrån sitt maktperspektiv. De män som sålde sina kroppar var i maktposition, de kunde med enkelhet arrestera den som köpte och hade en större trovärdighet.

Det går att se två mönster, dels med soldater där prostitutionen var en ren transaktion och där pengarna bland annat användes till att underhålla flickvännerna, och dels där soldaten och konsumenten utvecklade en romantisk relation. I och med att Humlegården är belägen vid Östermalm var flertalet klienter därifrån.

MÄTAREN

Trigger

3

Svårighet

4

GIVAKT, MANÖVER - BÖJ FRAMÖVER

Av Emil Åkerö

Antalet spelare: 2 spelare

Speltid: 30 minuter

Rekvisita: Armbandsur/klocka, en sedel/papperslapp, om möjligt en soldathatt

Nyckelord: Homosexualitet, soldatprostitution, maskulinitet, maktdynamik

INTRODUKTION

I ”Givakt, manöver – böj framöver” utforskas maktförhållandena som finns i mötet. Lajvet spelas i en scen som utspelar sig efter ett möte mellan en soldat (Falk) och en Herr Pumpa som möts under en cruising tur i Humlegården. Efter det första mötet föreslår Herr Pumpa att de ska fortsätta natten tillsammans, och Soldat Falk måste bestämma om han vill följa med Herr Pumpa hem eller ej. Spelaren som spelar soldat Falk har makten att avgöra vad för slags transaktion och relation det är frågan om, samt vad som ska ske med den.

Syftet med lajvet är att belysa hur annorlunda samma situation kan ha sett ut beroende på vilken läggning Soldat Falk har, och vilken form av sexuellt möte som gestaltas.

FÖRBEREDELSE

Presentation

Om ni är fler än två personer, dela upp er i par som kan spela lajvet ihop. Presentera er för varandra om ni inte redan känner varandra med namn och föredraget pronomen.

Läs igenom hela scenariot i lugn och ro.

Förhandla vilken nivå av nakenhet och fysisk intimitet som ni är bekväma med när ni spelar ut scenariot tillsammans. Ingen fysisk kontakt? Ta varandra på axlarna, kramar, kyssar? Ni lägger den tillåtna nivån av intimitet där alla är bekväma. Kom ihåg att det säklart går bra att ångra sig under spelets gång.

ROLLER

Läs igenom rollbeskrivningarna och kom överens om vem av er som ska spela Herr Pumpa och vem av er som ska spela Herr Falk.

Spelarna börjar med att bestämma vem som tar vilken roll. Soldat Falk förses med en mössa eller liknande militärt föremål och klienten Herr Pumpa kan om hen vill börja med att hen har sina byxor nere vid knäna (dock med underkläder i behåll) eller med att rätta till kläderna som om hen just klätt sig igen. Den som spelar Falk bestämmer själv vilken Falk hen vill börja spela och vilken hen vill avsluta scenariot som, utan att tala om det för Herr Pumpa innan.

Soldat Falk

Spelaren som gestaltar Falk får under spelets gång växla mellan de olika versionerna av Falk. Hen bestämmer även själv som vilken Falk hen vill avsluta scenen som utan att spelaren av Herr Pumpa vet vem det blir. **Falk har två alternativa vägar att gå.**

1) Menige Falk. Uppvuxen i ett arbetarhem på Södermalm och kilar stadigt med Annika. Menige Falk började sälja sin kropp i Humlegården när han kom på Herr Pumpa med en annan man. Efter att han kört iväg den andra mannen har han mött Herr Pumpa ett antal gånger. Menige Falk uppfattar herr Pumpa som påstridig och motbjudande, men uppskattar pengarna. Menige Falk är macho och har en väldigt aggressiv maskulin framtoning.

2) Korpral Falk är uppvuxen i medelklasshem i Bromma och kommer från en militärfamilj. Korpral Falk lever ensam och jagar bekräftelse. Han är inte intresserad av män men njuter av bekräftelsen som det ger. Korpral Falk är även han maskulin och macho men passivt aggressiv.

Drivkraft: Monetära behov och bekräftelse.

Herr Pumpa

Herr Pumpa bor i en mindre våning i närheten av Humlegården. Han är affärsman och lever ensam. Sedan det att han var ung har han drivits av en attraktion till män. Herr Pumpa köper dels sex för det fysiska, men också som ett sätt att söka en romantisk relation. I spelet vill Herr Pumpa ta med Falk hem till sig och ta relationen till en högre romantisk nivå. Herr Pumpa är feminin.

Drivkraft: Libido och romantik.

SCEN

Lajvet utspelar sig under den tid som går från det att de två avslutat en sexakt tills Soldat Falk bestämt sig för om han vill följa med Herr Pumpa hem eller ej. Under scenen pågår två parallella historier. En Med Menig Falk, och en med Korpral Falk. Spelaren av Falk kan hoppa mellan dessa två inkarnationer genom att hålla en monolog. Även herr Pumpa kan hålla monologer om de känslor, rädslor och tankar som han bär på. Under monologen fryser resten av spelet.

SPELMEKANIK

Scenstart

När spelet börjar står spelarna med ansiktet mot varandra, de kan antingen omfamna varandra eller bara stå mitt emot varandra. Lajvet startar med att Herr Pumpa rättar till kläderna och/eller räcker över sedeln till Soldat Falk.

Scenavslut

Lajvet tar slut när Falk bestämmer sig för om han skall följa med Herr Pumpa eller ta honom med till arresten. Detta bör ske efter cirka en halvtimme av spel.

METATEKNIK

Monolog

En monolog är ett fönster in i en karaktärs inre tankar. Det som sägs i en monolog är bara något spelarna i rummet hör, inte rollerna. För att tydligt visa att det är en monolog som sker så att den andra spelaren stannar upp och lyssnar inleds en monolog alltid med att man ställer sig i givakt och honnör. Sedan säger man det ens roll tänker och känner just då. När monologen är över återgår spelaren till en avslappnad kroppshållning.

Rollhopp

Den som spelar Falk spelar två varianter av rollen och kan byta vilken variant hen gestaltar genom att hålla en monolog som den nya versionen. När lajvet skall avslutas bestämmer spelaren tyst i sitt huvud vem hen vill vara och avslutar lajvet i enlighet med vilken Falk hen vill ha gestaltat.

SPELTIPS

Spelet utgår från en konfliktlinje, Herr Pumpa vill att Falk ska följa med honom hem och fortsätta där. Detta innebär att relationen intensifieras. Herr Pumpa vill bjuda Falk på mer än bara pengar i deras transaktion. Falk å sin sida har en drivkraft som in till slutet är dold för Herr Pumpa. Det avspeglar osäkerheten i det sexuella mötet. Nedan följer några förslag på saker som de olika rollerna kan tänkas känna och slitas mellan:

Frågor Menige Falk

Är Falk attraherad eller i alla fall upphetsad av situationen? Är det värt risken för att få pengarna? Vad ska Annika säga om hon fick veta? Vad är han rädd för ska hända om han följer med Pumpa? Meninge Falk är våldsam, varför slår han inte bara ner Herr Pumpa? Ska han eller ska han inte bura in herr Pumpa? Vad säger situationen om Menige Falks mansroll?

Frågor Korpral Falk

Hur pass attraherad är Korpral Falk av Herr Pumpa? Kan han se sig en framtid som försörjd av Herr Pumpa? Vad de gör är olagligt, hur känner Korpral Falk inför det? Är det värt risken för att få pengarna? Vad är han rädd för ska hända om han följer med Pumpa? Varför dras han till män? Vad är riskerna för honom om de blir upptäckta?

Frågor herr Pumpa

Vad gör en prominent herre som herr Pumpa i ett buskage i Humlegården? Blir han upphetsad eller är detta det enda sättet för honom att leva ut sina lustar? Attraheras han specifikt av maskulina män i uniform? Är det han gör rätt? Kan pengar köpa honom det han vill ha? Vad har herr Pumpa att förlora? Varför dras han till män? Hur ser på en framtid med Falk som sin älskare?

Herr Pumpa vill gärna dra transaktionen åt ett annat håll, till sin våning, och få ut mer av Falk. Vad är riskerna med det?

Gemensamma frågor

Vem är det som har makten i situationen? Falk är en soldat och kan utifrån sin uniform och sin ställning gripa Herr Pumpa. Men Herr Pumpa är den med den monetära makten. Rent sexuellt är det Falk som är den som sätter på herr Pumpa, finns det en sexuell makt i det? De kommer från olika samhällsklasser, hur påverkar det? Vem har mest att förlora på om någon kommer på dem? Vad händer om Falk går med Pumpa, hur kommer det att påverka dem, relationen och framtiden?

DEBRIEF

Efter att lajvet avslutas ta ett par minuter för att checka av med varandra. Hur känns det nu? Vilken av Falkrollerna spelades? Hur hade det annars kunnat sluta?

Om ni vill kan ni sedan gå vidare till en mer fördjupande debrief. Frågeförslag hittar du på sida 19.

I Givakt, manöver – böj framöver
utforskas maktförhållandena
som finns i mötet mellan dem.

BAKGRUND

Monologen och rösterna handlar om hur det var innan Svenska kyrkan skildes från staten. Till och med 1995 föddes man in i medlemskap i Svenska kyrkan om ens föräldrar var medlemmar. Man tvingades också att betala kyrkoskatt. Först år 2000 blev kyrkoskatten en frivillig avgift.

Samkönad vigsel tilläts inte förrän i slutet av 2009. Monologen och rösterna beskriver en tid då det var norm att tvångsrekrytera medlemmar och avkräva dem pengar, men samtidigt vägra dem att nyttja medlemskapets fördelar – om man inte älskade ”rätt” person.

Monologen och rösterna är ett omkring fem minuter långt scenario som kan spelas för publik eller internt som underlag för diskussion i en grupp. Den är skriven för fem spelare, en huvudperson och fyra ”röster”, som är representanter för allmänheten. Antalet spelare kan förändras genom att fler eller färre delar på rösternas repliker.

Man kan bestämma sig för att varje deltagandes röst har en inställning eller en grundkänsla, som avundsjuk, bitter, ointresserad etcetera. Känslorna kan tilldelas genom lotteri, med lappar i en hatt. Man kan även förlänga berättelsen genom att ge rösterna mer eller mindre utrymme för improvisation som kan leda till fördjupad diskussion efteråt. Hur reagerade huvudpersonen på mötet med rösterna? Hur kändes slutresultatet? Varför?

PS. Det följande scenariet är inte ett
lajv utan ligger närmare teater i sin form.
På det viset passar det bra för den som är
ny till lajvandet som kulturform. Till skillnad
från lajvet som är ett fritt improviserande
omkring en förutbestämd scen, med ett löst
regelverk är detta ett scenario där ni
samlats tillsammans läser ett manus.

Ni är fria att dramatisera läsningen hur mycket eller lite ni vill, och kan även om ni så önskar välja att improvisera runt den skrivna texten.

MÄTAREN

Trigger

1

Svårighet

1

MONOLOGEN, OCH RÖSTERNA

- om att inte vara få med på lika villkor

Av Petronella Simonsbacka

Antalet spelare: 5 spelare

Speltid: Från 15 minuter och uppåt

Rekvisita: Hatt, lappar

Nyckelord: Religion, fri vilja, manuskript, teater

SCENARIOT

Rösterna (fyra olika röster säger, en i taget och med olika betoningar): Nytt millennium och allt förändras. Nytt millennium och allt förändras. Nytt millennium och allt förändras. Nytt millennium och allt förändras.

Monologen: När jag föddes blev jag tvångsrekryterad. Till svenska kyrkan. Ingen av mina föräldrar är kristna. Eller svenska. Men jag föddes in i hela den påtvingade gemenskapen. Jag kunde inte gå ur – för jag var ju bara ett barn utan en egen, vuxen vilja. Fast jag var tvungen att gå in.

Rösterna: Du ska bli en av oss, vare sig du vill eller inte. Du ska bli en av oss, vare sig du vill eller inte. Du ska bli en av oss, vare sig du vill eller inte. Du ska bli en av oss, vare sig du vill eller inte.

Monologen: Sen tänkte jag inte mer på saken. Blev vuxen, klippte mig, skaffade ett jobb och betalade skatt så klart. Kyrkoskatt. För jag var ju stolt medlem i Svenska kyrkan.

Rösterna: Du är en del av Kristi kropp. Du är en del av Kristi kropp. Men vilken del är du? Penis eller öra?

Monologen: Till sist kom den stolta dagen då jag ville utnyttja medlemskapet. Giftna mig. Vandra upp till altaret, sätta en ring på min älskades finger.

Rösterna: Du älskar fel person. Du har totalt missuppfattat det här. Ni kanske kan ha en egen liten ceremoni hemma? Och är du ens kristen?

Monolog: 28 års jävla medlemsskap. Åtta års skattebetalningar. Var fan är återbäringen? Broder Tuck? Vad gjorde du av skatteåterbäringen?

Rösterna: Nytt millennium och allt förändras. Nytt millennium och allt förändras. Nytt millennium och allt förändras. Nytt millennium och allt förändras.

Monolog: Ja, det är en annan värld nu. I det stora och det lilla. Jag är separerad, omgift och vi väntar barn. Hen kommer inte tvångsrekryteras in i Svenska kyrkan. Men jag berättar det här av en anledning, för en sak vill jag att ni ska ha fattat när ni går härifrån.

Rösterna (tillsammans): Se för fan alltid till att vara fullvärdig medlem eller ge gemenskapen fingret.

TIPS PÅ PEDAGOGISKA METODER ATT ANVÄNDA

Runda

Det vanligaste sättet att hålla i en reflektion efter ett lajv är en så kallad runda. Under rundan får alla i tur och ordning svara på frågorna. Det är viktigt att ingen annan avbryter den som talar utan att alla får tala i lugn och ro och att alla andra väntar på sin tur. Detta för att alla ska få lika mycket möjlighet att uttala sig.

Rundor brukar passa bra i grupper där alla känner varandra lite grann och känner sig bekväma med att tala inför resten av gruppen. Det går alltid bra att säga pass när det är ens tur och därmed signalera att man inte vill tala inför resten av gruppen.

Skriftliga reflektioner

Om det är en ny grupp, eller en grupp där några inte är bekväma med att tala inför gruppen, eller där det finns en önskan om att få vara anonym i sina tankar och reflektioner kan man istället besvara frågorna skriftligen och anonymt. Avsätt tid då alla i lugn och ro kan skriva ner sina tankar och reflektioner. Samla sedan in dem och läs upp dem högt. Det kan vara ett bra sätt att öppna upp för en diskussion som kan hållas mer allmän då de ursprungliga svaren blivit anonymiserade.

Linjeövning

Linjeövningar kan vara ett bra sätt att få röra lite på sig medan man diskuterar och passar för grupper med mycket fysisk energi, eller de grupper som behöver aktiveras med hela kroppen för att kunna fokusera.

Frågorna måste omformuleras till ett påstående. Till exempel blir den öppna frågan "Hur mår du just nu?" Påståendet: "På en skala från ledsen till glädjefylld, hur mår du?" Välj en sida av rummet som är superglad. Motsatta sida blir jätteledsen. Instruera sedan de andra i gruppen att ställa sig på en skalenlig linje på en plats som motsvarar ett korrekt svar på påståendet.

Fyra-hörn-övning

Fyra-hörn är en variant av linjeövningen som passar för när man har mer tydliga ställningstaganden att fatta. Där får varje hörn i rummet symbolisera ett påstående till exempel: Jag är glad, jag är arg, jag är trött, jag är ledsen.

Denna övning passar bra i samma situation som linjeövningen men där det finns mer tydliga alternativ snarare än en gråskala.

Både linjeövningen och fyra-hörn-övningen kan användas som utgångspunkter för en mer öppen diskussion.

FRÅGOR

Scenarion

Ett glas till
Givakt, manöver - böj framöver
Monologen och rösterna

Öppna och reflekterande svar

- Hur mår du nu?
- Var det något under lajvet som du upplevde var en passande parallell till hur det är idag? Vad var det/på vilket sätt?
- Har du lärt dig något nytt om hbtqi-historia?
- Är det någon särskild tanke eller lärdom du tar med dig?

Exempel på mer konkreta frågor (lämpligt för flervalsmetoder)

Händelserna i lajvet kändes:
Verklighetstroga - Överdrivna
Varför?

Det är viktigt att vi bevarar vår gemensamma historia för att inte Vikten av att bevara vår gemensamma historia ligger främst i:

- Bygga gemenskap
- Lära av våra misstag
- Öka medvetenhet hos folk utanför vårt community
- Annat/eget

Följdfråga: Varför har du valt vad du valt?

BAKGRUND

Av Sagalinn Tangen

Jag lyckades förneka det i flera månader. Mina ögon som sökte sig till henne likt nattfjärilar jagar ljuset. Samma fjärilar som fladdrade i min mage när hon tog min hand. Hur jag var villig att göra vad som helst för att få henne att skratta, att titta på mig som om jag hade byggt henne en alldeles egen sol när dagarna var som regnigast.

Såsom jag alltid såg henne.

Det gjorde så ont att vara hennes bästa vän. Vi gjorde allt tillsammans, och ändå kunde jag aldrig komma så nära henne som jag ville. Vi kramades och gick genom korridorerna hand i hand, men jag kunde aldrig kyssa henne. Vi skrev och sjöng kärlekslåtar tillsammans, men jag kunde aldrig berätta vem min inspiration kom från. Vi diskuterade kärleksproblem och suckade över obesvarade känslor, men jag kunde aldrig vara helt ärlig. Det var nog det som plågade mig mest. Känslan av att varje dag var en lögn.

En dag slog det mig så hårt att jag inte kunde låtsas som ingenting längre. Kanske var det när hon berättade att hon skaffat pojkvän. Eller när hon bad mig dansa med henne. Kanske var det bara en helt vanlig söndagsmorgon. Jag vet inte. Och det spelar ingen roll. Men en dag såg jag henne i ögonen och mitt hjärta slog tio tusen volter och exploderade och växte och blev mer helt än det någonsin varit på samma gång. Och jag insåg varför det gjort det säkert en miljon gånger tidigare. Jag insåg att jag var fruktansvärt och hopplöst förälskad.

Vad skulle hända om jag berättade för henne? Att jag räknat hennes ögonfransar när hon sov och undrat hur många önskningsor som bevarades där, och hur många av dem jag kunde uppfylla? Att jag undrat om hon sett sitt namn skrivet på mina? Kanske skulle hon aldrig låta mig sova bredvid henne igen. Kanske skulle hon tycka att jag var

pervers som hade sådana tankar om henne, eller känna sig lurad och sviken. Och hur skulle det bli i omklädningsrummet? Tänk om jag skulle göra henne obekväm? Jag visste ju att hon var hetero, fast hon hänglade med Sofia på nyårsafton. Men det var ju bara för att hon var full. Samma sak när hon pussade mig på kinden. Det är sånt som tjejer gör på fyllan. Inget annat.

Jag sade aldrig något. Livrädd för att förstöra den vänskap vi hade bet jag mig i tungan och svalde varje kärleksförklaring som en klunk ättika.

Tystnaden kanske räddade vår vänskap. Eller så krossade den bara våra hjärtan. Den krossade åtminstone mitt. Om jag kunde gå tillbaka, hade jag agerat annorlunda då? Jag vet inte. Än idag, så vet jag inte. Men en sak vet jag: det finns inget tyngre än ett stumt hjärta.

MÄTAREN

Trigger

4

Svårighet

3

Foto: katie_mccolgan

KRAMA HONOM OCH DÖ

Av Erland Nylund

Antalet spelare: 2-6 spelare

Speltid: Cirka 1-1,5 timme

Rekvisita: En tidtagare med alarm

Nyckelord:

Komma ut, kärlek, homosexualitet, rädsla

Inspiration och metoder från "The Grey Zone", av Siri Sandquist.

INTRODUKTION

Ni spelar Anders, en 14-årig homosexuell ungdom som inte kommit ut och som ligger bredvid sin bästa vän och största kärlek, Marcus. Ni är på en campingresa och delar tält. Anders vaknade först och tittar nu på sitt livs stora kärlek som sover bredvid honom.

Hela hans kropp skriker efter att få krama den andra pojken, men delar av hans sinne är starkare. Men det här kanske kommer att bli den dag då Anders slutligen vågar visa sina sanna känslor. Kommer han att våga ta steget? Eller kommer han att undertrycka sina känslor igen?

Syftet med lajvet är att utforska hur det känns att inte veta om en vågar komma ut eller inte, och att gestalta den kluvenheten som internaliserad homofobi kan ge genom att spela aspekter av en och samma person.

FÖRBEREDELSE

Presentation

Först sätt er i lugn och ro och läs hela manuset. Sätt er i en cirkel, om ni är en ny spelargrupp, presentera er med namn och föredraget pronomen en och en.

Roller

Välj karaktärer från listan nedan, välj dem i den ordning de står i scenariot.

Karaktärer

Ni spelar olika delar av Anders, känslor och erfarenheter som slåss för att vinna och övertala de andra att ta ett steg tillbaka. Välj en blandning karaktärer ni tycker är intressanta, eller börja uppifrån och jobba er neråt tills alla har en karaktär. Se till så att alla får säga sitt när det gäller vilka karaktärer de ska spela.

Säkerhet

Bestäm tillsammans vilken nivå av fysisk närhet ni som spelargrupp är bekväm med. Kan ni ta varandra på axlarna, på händerna, krama varandra, eller inte röra vid varandra överhuvudtaget. Inget svar är fel och ni lägger gruppens nivå av fysisk närhet på en plats där alla känner sig bekväma.

Illustration: Anneli Friedner

1) Heteronormativitet

Du är de små signalerna i samhället som påminner Anders om att det inte är byggt för honom. Du är lagarna och traditionerna som aldrig verkar omfatta den kärlek Anders känner för Marcus. Du ser till att Anders minns att han är ett undantag, något udda, en skugga. Du påminner honom om att någon så perfekt som Marcus aldrig kan bli en del i den skuggvärld Anders lever i.

2) Lust

Du ser Marcus andas och du vill smaka på luften som kommer från hans lungor. Du kan känna närvaron av Marcus kropp och du vill ha den nära, omkring dig. Efter år av vänskap finns det inte mycket du inte vet om Marcus, och du vill så gärna få veta de sakerna också.

3) Försiktighet

Det finns en risk med att visa dina känslor och du vet det. Tänk om Marcus får panik? Tänk om han också känner en attraktion men inte är redo ännu? Finns det inget bättre sätt att visa det på, ett bättre tillfälle?

4) Kärlek

Marcus är inte bara het och attraktiv. Han är din bästa vän, den som känner dig bäst, spelar samma spel och lyssnar på samma musik. Du skulle aldrig kunna såra honom, och du vill bara ha honom i ditt liv för alltid. Du vet att Marcus är perfekt. Om Marcus och du kunde leva tillsammans hela tiden skulle ditt liv också vara perfekt.

5) Rädsla

Det här skulle kunna vara ditt livs största misstag. Marcus kanske aldrig vill umgås med dig igen. Dina vänner kanske kommer att reta dig. Du kan bli slagen, din familj kanske hatar dig. Och värre ändå, tänk om Marcus inte älskar dig tillbaka?

6) Hopp

Kramade inte Marcus dig om axlarna lite längre än vanligt igår? Fanns det inte en underlig ömhet i det leende han gav dig innan du somnade? Du vet att ni skulle vara perfekta för varann, inte skulle universum vara så grymt att det gjorde det omöjligt? Även om han inte vet det ännu är du säker på att Marcus skulle inse att han vill ha dig om du bara visade hur du kände.

PRAKTISKA FÖRBEREDELSE

- Bestäm var i rummet Marcus ligger.
- Ställ klockans alarm på att ringa om så lång tid som ni vill att lajvet ska pågå, vi rekommenderar minst 20 minuter.

Scenförberedelser

Ni spelar olika delar av Anders sinne som slåss för att bestämma vad han ska göra och inte göra. I vissa scener kommer ni att ligga ner, eller låtsas göra det. Bestäm en plats i rummet där Anders ligger vaken och en plats inom en armlängds avstånd där Marcus ligger och sover. Ni kommer att anta rollerna som Anders och Marcus när det behövs under spelets gång.

SPELMEKANIK

Scenstart

Lägg er ner runt Marcus. Rollspelet börjar med en gemensam monolog som består av vad karaktärerna minns från drömmen Anders hade om Marcus just innan han vaknade. Det här är din dröm och din historia. Den behöver inte överensstämma med vad de andra säger. Alla versioner är den sanna, såsom den delen av Anders minns det. Håll monologen samtidigt. När du har berättat din historia sätter du dig upp och öppnar dina ögon. När alla medspelare vaknat börjar det faktiska rollspelet med att en av spelarna säger: "Men det var bara en dröm."

Scenavslut

Rollspelet slutar när Marcus vaknar. Efter en förutbestämd tid eller när Anders bestämmer sig för att röra vid honom. Innan ni börjar, ställ en klocka (15-25 minuter till exempel), och när den ringer vaknar Marcus direkt och ni avslutar rollspelet.

Teknik: "Tänk om..."

Att en spelare säger "Men, tänk om" kan etablera en kort scen för att testa ett möjligt agerande. Den spelaren får spela Marcus, och väljer en annan att spela Anders. Ägaren av scenen får bestämma hur positiv den är.

Teknik: "Låt oss"

Om en spelare kommer med ett förslag för ett agerande ("Låt oss bara krama honom", "Låt honom bara gå ut och göra frukost") och de andra håller med, kan den spelaren ta kontroll över Anders och agera ut det, och avsluta rollspelet.

DEBRIEF

Runda

Sätt er ner i en ring och gör en runda. Låt alla i tur och ordning säga vad de heter och hur de mår/om det är något de behöver just nu.

En del kan känna ett behov att få prata om sin gemensamma upplevelse efteråt, nedan hittar ni lite tankar nio kan reflektera kring. Ni kan också titta på sidan 29 för mer fördjupande frågeställningar.

Historiens slut

Det här rollspelet handlar om att våga, om kärlek och om att inte veta vad som ska hända. Ni kanske vill bestämma vad som händer med Anders och Marcus efter att rollspelet är slut. Gör det, om ni vill, men fråga er själva varför ni har det behovet. Förändrar det rollspelets betydelse? Om det gör det, varför?

Kom ihåg

Det här rollspelet är ert. Det finns inget fel sätt att spela det på. Ni skapar upplevelsen.

Foto: Alex Proimos

BAKGRUND

Av Charlie Haldén

Det finns de som tror att det här med att komma ut är en engångsgrej. De kan fråga ”När kom du ut?” Som om det vore något man gör en gång och så är det klart och färdigt sen.

Om man bor på en liten ort där alla känner alla, eller om man är känd, så kanske det kan vara så. Men för många av oss är det en process som fortsätter hela livet. När man träffar nya människor, börjar på ett nytt jobb, småpratar med okända bordsgrannar på fest.

Nu kanske du tänker att det väl inte alls är nödvändigt att komma ut för bordsgrannar eller arbetskamrater. Att det låter onödigt dramatiskt eller självutlämnande. Men det kan vara så trivialt och enkelt som att svara på en fråga om vad man gjorde i helgen, eller rätta någons antagande om att man har en man för att man är gift.

Men enkelt är det sista det är. Inför nästan varje beslut om att komma ut, att säga pojkvän istället för det neutrala sambo, så dunkar hjärtat och axlarna spänns, för man vet aldrig vad reaktionen kommer att bli. Om man kommer att behöva bemöta fördomsfulla skämt eller rejält negativa attityder.

Man behöver komma ut extra ofta, och garderobsdörren är extra tung, om man har en identitet som inte är antingen-eller-binär utan både och eller mittemellan. Som bisexuell behöver man komma ut även i hbtq-sammanhang, och riskera otrevliga reaktioner även där. Och även om man har förklarat räcker det ibland inte. Folk läser en som homo eller hetero utifrån den partner de ser en med, även om man har kommit ut.

Men det är ändå lättare att komma ut som homo- eller bisexuell än som transperson. Det finns fler fördomar kvar om transpersoner, större risk att möta sårande och klumpiga frågor.

Som ickebinär låter jag bli att komma ut i många sammanhang, eftersom risken är stor att jag får hela min identitet ifrågasatt. Det blir ett köpsläende i hjärna och hjärta – gör det mer ont att vara tyst och bli felkönad eller att komma ut och behöva försvara min existens?

Jag hade ändå min bästa komma ut-upplevelse just om könsidentitet nyligen. Den partiförening där jag hade engagerat mig hade möte. En äldre dam pratade entusiastiskt om hur många kvinnor vi var, och räknade med mig. Felkönandet skavde tillräckligt mycket för att jag skulle ta risken och säga ”Fast jag är inte kvinna, jag identifierar mig som ickebinär”. Det tog bara någon sekund, sedan log hon och sa ”Aha, nej då var vi ju inte tio kvinnor här, utan nio”. Och så fortsatte samtalet.

Känslan när det går precis så lätt att komma ut går knappt att förklara för någon som aldrig behöver göra det. Lättnaden och glädjen när det får vara så enkelt, så oladdat. När man accepteras och välkomnas som den man är.

MÄTAREN

Trigger

4

Svårighet

3

BERÄTTELSE UR GARDEROBEN

Av Eva Wei

Antalet spelare: 3-6 spelare

Speltid: 1-2 timmar

Rekvisita: Papper, pennor, maskeringstejp, sexsidig tärning, en mask (om skuggor ska användas)

Nyckelord: Komma ut, intensivt, slump

INTRODUKTION

Berättelser ur Garderoben är ett spel om att komma ut. Varje spelare skapar sig en roll som identifierar sig med var sin bokstav ur hbtqi-spektrat. Spelarna turas sedan om att spela birollerna i varandras komma ut-berättelser.

Syftet med spelet är att gemensamt berätta och porträttera många olika komma ut-historier, jämföra deras likheter och olikheter och konstatera att såväl de egna som omgivningens reaktioner till största delen beror på slumpen. Berättelser ur Garderoben är inte ett spel som du kan vinna.

FÖRBEREDELSE

Presentation

Samla alla deltagare i en grupp. Be samtliga presentera sig med sitt namn, föredragna pronomen och om en vill, ens förväntningar på spelet. Ta en bit maskeringstejp och skriv upp spelarens pronomen och sätt det synligt mitt på magen.

Skapa en roll

I. Varje spelare väljer en roll som ska komma ut ur garderoben som hbtqi. Välj rollerna i den ordning som de kommer. Är det bara tre spelare används bara rollerna 1 till 3, deltar 5 spelare använder en istället rollerna 1 till 5, och så vidare.

1. Harley (Homosexualitet)
2. Billie (Bisexualitet)
3. Taylor (Transsexualitet)
4. Quinn (Queer)
5. Ines (Intersexualitet)
6. Alexis (Asexualitet)

Varje spelare tar sedan en bit maskeringstejp, skriver rollens namn och sätter det väl synligt på bröstet.

II. Varje spelare väljer ett föredraget pronomen för rollerna 1, 2 och 6. För rollerna 3, 4 och 5, väljer spelaren två pronomen. Ett pronomen som rollen föredrar och ett annat pronomen som övriga samhället använt fram till nu. Varje spelare tar ytterligare en maskeringstejp och skriver upp detta/dessa pronomen och placerar det väl synligt på bröstet under namnet. För de roller som valt flera pronomen skriver spelaren det pronomen som övriga samhället använt fram till nu inom [hakparenteser].

III. [Frivilligt] Slå en sexsidig tärning. Slumpa fram en känsla för rollens utgångsläge då rollen går in i scenen. Detta kan komma att ändras under spelets gång, men det är med denna känsla som rollen börjar scenen med.

1. Stolt
2. Skamsen
3. Rationell
4. Känslösam
5. Beslutsam
6. Osäker

IV. Ge spelarna några minuter att fundera över sina roller. Det finns möjlighet att skriva ner några karaktärsdrag som rollen har och kan återkomma till.

Fundera på vem rollen är, hur hen kom på att hen tillhörde hbtqi-spektrat, vad som hänt innan i hens liv, vad som gör hen glad och vad hen oroar sig för. Låt varje spelare sedan välja ut tre nyckelord om sin roll som hen får dela med sig av till resten av gruppen.

SCENER

Spelet kommer att spelas ut i lika många scener som det finns deltagare (3-6). Börja med scen 1 och avsluta med scen 6. Varje scen är någonstans mellan 5 och 10 minuter lång och en av rollerna kommer att vara i fokus i varje scen. Låt varje spelare slå en tärning. Tärningen bestämmer i vilken kontext som rollen kommer ut i.

SCENARION

1. För familjen strax innan de ska ut på en gemensam aktivitet.
Biroller : Partner, barn
2. För nära vänner under en utekväll efter lite för många glas vin.
Biroller : Bästa vän, barndomskompis, studiekamrat, resekamrat, syskon
3. För släkten under en gemensam högtidsmiddag.
Biroller : Föräldrar, släktingar.
4. För jobbet runt fikabordet under eftermiddagsfikat.
Biroller : Kollegor
5. I media under en presskonferens.
Biroller: Journalister, fotografer
6. För träningsbekantskaper i omklädningsrummet
Biroller: Motionärer, tränare

SPELMEKANIK

Scenstart: Varje scen börjar med att den roll som är i fokus slår en tärning för att avgöra birollernas utgångsreaktion (mer om detta nedan). Spelaren i fokus berättar sedan i jag-form med max fem meningar vad scenen handlar om. Övriga spelare är tysta och lyssnar. När rollen som är i fokus är redo säger hen “Jag är X”, där X är det som rollen kommer ut som, ex. homosexuell, transperson, etc, varvid scenen börjar.

Scenavslut: Scenerna avslutas med att någon säger jag/vi borde gå nu eller något liknande. En kan tidigast avsluta en scen efter 5 minuter och senast efter 10 minuter.

När någon lämnat spelytan avslutas scenen och nästa spelare vars roll är i fokus tar upp tärningen och upprepar det som står angivet under “scenstart”.

Biroller och deras reaktioner: Spelarna som inte spelar rollen i fokus kommer att spela biroller under samtliga övriga scener. Birollerna kan vara anhängiga, åhörare och liknande roller. Som biroll är ditt syfte att representera det normativa samhället och dess okunskap kring hbtqi-rörelsen.

Birollernas reaktioner kommer basera sig på ett tärningsslag. Tärningen finns inte med i spelet, utan kommer vara helt utanför spel. Den som kommer ut ska slå om tärningen minst en gång (utöver det första tärningsslaget) och max 3 gånger under sin scen för att ändra birollernas reaktioner.

Det är endast rollen i fokus som får slå om tärningen och hen bestämmer när tärningsslaget ska göras. För enkelhetens skull har birollerna samma pronomen som det pronomen som spelaren föredrar off. Försök se till att birollerna inte själva tillhör hbtqi-spektrat, utan endast har rudimentära kunskaper om detta.

Birollernas reaktioner

1. Kärleksfulla/omhändertagande/bekräftande
2. Rationella/oroliga
3. Ifrågasättande
4. Förminskande
5. Skuldbeläggande
6. Aggressiva

Säkerhet

Alla spelare har alltid möjlighet att när som helst under spelet avbryta spelet. Sättet att göra detta är att säga ordet off. Spelet avbryts då omedelbart.

Om en spelare blir obekvämd under spelets gång eller på annat sätt upplever att hen nått sin gräns för spelets intensitet men inte vill avbryta spelet, kan spelaren säga gult. Detta betyder att spelet inte avbryts, men att övriga spelare inte ska öka spelets intensitet, utan istället hitta ett sätt att minska det emotionella trycket eller intensiteten i scenen.

Om en spelare vill indikera att allt är väl och att spelet kan fortgå precis som innan kan spelaren säga ordet grönt. Detta ord kan även användas som en fråga av en spelare som vill kolla av med en annan spelare om allt är okej. Spelaren kan då svara med grönt, gult, eller off, varvid relevanta åtgärder ska vidtas. (Ex. Grönt? Gult!)

DEBRIEF

När sista scenen spelats ut samlas alla spelarna i en cirkel. Spelarna tar bort tejen med rollernas namn och pronomen och säger sedan i tur och ordning sitt riktiga namn, sitt föredragna pronomen och, om de vill, vad de behöver just nu. När spelgruppen gått hela varvet runt släpps ordet fritt att diskutera spelet och jämföra det med eventuella egna erfarenheter om att komma ut.

SPELTIPS

Här kommer lite speltips för att få ut en så intressant spelupplevelse som möjligt. Välj hur mycket mycket av instruktionerna ni vill ta in, eller bestäm helt själva hur ni vill spela spelet.

Bejaka varandra: Vi bygger berättelserna tillsammans. Kom ihåg att bejaka varandras spel och acceptera varandras berättelser. Om någon hittar på något, bejaka det som en sanning och utveckla sedan historien i din riktning. Det finns inga fel i berättandet och försök undvika att rätta varandra och underkänna varandras berättelser.

Var inte överens: Sträva efter att inte vara överens under speltidens gång. Om en som spelare märker att gruppen börjar nå konsensus bör hen se till att skaffa sig en avvikande åsikt och propa för den. Det är viktigare att inte vara överens än att vara konsekvent i sina åsikter.

Spela ut: Eftersom detta spel kretsar kring relativt korta scener bör en inte vänta för länge med varken hemligheter, känslor eller ageranden. Få hellre ut saker i spel än att vänta för länge, och känn hellre lite för mycket än för lite under din scen.

Speltips till birollerna

- Förstärk det normativa samhällets fördomar i så stor utsträckning som möjligt.
- Resonera kring normativt partnerskap och avkommor.
- Ställ många ingående medicinska frågor om kön och könsorgan.
- Ställ många ingående frågor om rollens sexliv.
- Ta upp tankar om hur resten av samhället kommer tycka och döma.
- Invalidera rollens kön och/eller sexuella läggning.
- Prata om hur rollen i fokus kön och/eller sexuella läggning påverkar din birolls känslor.
- Bestäm vad rollen i fokus borde känna och tycka om sitt kön/sin sexualitet.
- Välj felaktiga pronomen vid tilltal av rollerna.

ÖVERKURS

Skugga som motvikt

Om spelgruppen vill kan en frivillig spelare välja att spela skugga till rollen i fokus istället för att spela en biroll. Sträva efter att alla som vill ska få spela skugga under en scen. Den som spelar skugga spelar skuggan under hela scenen.

Skuggans syfte är att agera som motvikt till birollernas reaktioner. Tärningen som spelaren i fokus slår kommer därför att representera följande agenda för skuggan.

1. Självhat/självförakt
2. Känslösam
3. Säker på sin sak
4. Bejakande
5. Självsäker
6. Bekräftande

Skuggan utgör en manifestation av rollens inre tankar och funderingar och kan bland annat göra följande saker:

- Viska saker i öronen på rollen i fokus. Detta tolkas i spel som en idé, en tanke eller en känsla som plötsligt dyker upp hos rollen.
- Ta tag i rollen i fokus och tvinga hen att göra saker. Detta tolkas som att karaktären "kände sig tvungen att göra något".
- Rollen i fokus kan också prata med skuggan och hålla en slags inre monolog. Birollerna ser då att rollen i fokus ser ut att vara försunken i tankar. Dessa kan fråga hur det är men hör inte vad som sägs. Emellertid kan spelaren använda informationen på en metanivå för att förstärka exempelvis en känsla.

Det finns inga krav på att göra exakt som skuggan säger, men försök att alltid ta in och på något sätt agera på vad den gör med rollen. Vill spelaren inte ha med skuggan att göra går det alltid bra att vifta bort skuggan, som då måste lyda.

Roller

1. Harley (Homosexualitet)
2. Billie (Bisexualitet)
3. Taylor (Transsexualitet)
4. Quinn (Queer)
5. Ines (Intersexualitet)
6. Alexis (Asexualitet)

Känsla för rollen

1. Stolt
2. Skamsen
3. Rationell
4. Känslösam
5. Beslutsam
6. Osäker

Birollernas reaktioner

1. Kärleksfulla/omhändertagande bekräftande
2. Rationella/oroliga
3. Ifrågasättande
4. Förminskande
5. Skuldbeläggande
6. Aggressiva

TÄRNINGSSLAG

Scenarion

1. För familjen strax innan de ska ut på en gemensam aktivitet.
Biroller: Partner, barn
2. För nära vänner under en utekväll efter lite för många glas vin.
Biroller: Bästa vän, barndomskompis, studiekamrat, resekamrat, syskon
3. För släkten under en gemensam högtidsmiddag.
Biroller: Föräldrar, släktingar.
4. För jobbet runt fikabordet under eftermiddagsfikat.
Biroller: Kollegor
5. I media under en presskonferens.
Biroller: Journalister, fotografer
6. För träningsbekantskaper i omklädningsrummet
Biroller: Motionärer, tränare

FRÅGOR

Scenarion

Krama honom och dö
Berättelser ur garderoben

Öppna och reflekterande svar

- Hur mår du nu?
- Har du eller någon i din omgivning kommit ut?
- Var det något under lajvet som du upplevde var en passande parallell till en verklig upplevelse? Vad var det/på vilket sätt?
- Har du lärt dig något nytt om hur det är att komma ut, brottas med sin sexuella läggning?
- Är det någon särskild del av processen att komma ut som du upplevde som särskilt skavig eller jobbig att belysa?

Mer konkreta frågor (lämpligt för flervalsmetoder)

- Vad är mest problematiskt med att ha en annan läggning än straight idag?
- Osynliggörande/bristande representation - negativ exponering/hatbrott

Vad tror du är det största problemet med att komma ut idag?

- Socialt stigma (fördomar)
- Juridiska problem (ex. svårare att adoptera)
- Våldsbrott
- Annat

Följdfråga: varför har du valt det du valt?

BAKGRUND

Att få könsbekräftade vård som transperson är en ofta lång process som omfattar flera olika steg. Den första biten av denna vård är en utredning på cirka 6-12 månader, som senare leder till diagnos.

Du får då tillgång till hormoner, logoped och annan vård (till exempel hårborttagningar). Efter att ha levt öppet i ditt kön i det som kallas real life får du ansöka till Socialstyrelsens Rättsliga Rådet om ändrad könstillhörighet (juridiskt kön) och underlivskirurgi.

Denna vård har förbättrats avsevärt för att fokusera på att hjälpa transpersoner och att korta ner processen (nu är till exempel tiden för själva utredningen avsevärt kortare) och självklart har det tidigare kravet på sterilisering tagits bort.

Men en grund i vården och framförallt hos Socialstyrelsen har legat i att du måste bevisa hur trans du är och hur gärna du vill ses som ditt faktiska kön. Till exempel var det fram till 2009 krav på att du skulle vara vara ogift och fram till 2013 att sterilisera dig.

Många berättelser från transpersoner som var i utredning fram till tidigt 2010-tal vittnar just om att mycket av attityden nästan blev en fråga om vad du var beredd att ge upp och hur du var tvungen att vara säker och verkligen övertyga hur du på riktigt var ditt kön, på ett sätt som stämde in på vårdens och Socialstyrelsens ramar och normer.

MÄTAREN

Trigger

3

Svårighet

3

ÄR DU TRANS NOG?

Av Gabrielle de Bourg

Deltagare: 3-5 spelare
(optimalt med 5 deltagare)
Speltid: 30-60 minuter
Rekvisita: Stolar till juryn
Nyckelord: Transprocess, fartfyllt, svart humor

INTRODUKTION

Det här lajvet tar konceptet om kravet på att övertyga vården om att du faktiskt är trans till dess spets! Det föreställer sig processen att få diagnos och vård som att vara en deltagare i ett realitytvlingsprogram inspirerat av program som Idol. Programmet heter *Är du trans nog?* och består av att deltagarna ska göra audition för en jury, där de berättar sin livshistoria och hur de vet att de är trans, för att sedan möta juryns frågor för att få ett utlåtande. Lajvet spelas i tre scener:

Scen 1: Intervjun mellan deltagaren och programledaren, där programledaren peppar deltagaren inför att gå inför juryn.

Scen 2: Där deltagaren blir utfrågad av juryn kring varför hen förtjänar att få genomgå en transprocess och ett utlåtande ges.

Scen 3: Där programledaren intervjuar deltagaren kring hur det känns efter beslutet.

Syftet med det här lajvet är att med hjälp av humor belysa de ofta förnedrande processer en transperson kan tvingas gå igenom under ansökningsprocessen för vård i dagens samhälle.

FÖRBEREDELSE

Roller

I det här lajvet kan alla turas om med att spela de olika rollerna, eller om man har kortare med tid, kan scenariot spelas bara en gång. Därför är det första spelarna behöver göra att bestämma om de vill spela scenariot flera gånger efter varandra så att alla får prova att spela deltagare, samt välja vem som ska börja med vilken roll.

De olika rollerna är:

Deltagaren: Deltagaren är en transperson som har sökt till *Är du trans nog?* i förhoppning att hen ska få den vård som hen behöver. Det här är din absolut största dröm och mål just nu – och du är beredd att göra allt för att bli godkänd! Deltagarens könsidentitet bestäms av spelaren, men vid tvivel utgå från att denne har samma kön som spelaren, oavsett om spelaren har en transidentitet (till exempel ska både en transkvinna och en ciskvinnas Deltagare ses som en transkvinna om de inte väljer något annat).

Jurymedlemmarna: Jurymedlemmarna är hårda. Ni vill bli övertygade av och får inte känna minsta tvivel att skicka vidare någon. Ni vet hur många som vill gå vidare i *Är du trans nog?* och därför måste deltagarna ni ser verkligen övertyga er. Men nästan inga imponerar och självklart är ni kända för hur hårda ni är mot deltagarna, vilket trots allt är det som lockar tittare.

Programledaren: Programledarens uppgift är att prata med Deltagaren innan och efter deras audition, för att önska dem lycka till och höra deras plan och strategi och deras känslor. Det är ett sätt att känslomässigt starta och landa i rollen. Programledaren är liksom en riktig programledare den som kan styra över tiden. Om juryn tar lång tid på sig, eller inte rör sig mot att fatta ett beslut är det programledaren som kan skynda på detta.

Om ni har tid för det så låt rollerna rotera under sessionen. På fem spelare kommer det att se ut enligt följande:

Den personen som spelar Deltagaren kommer efteråt att ta över rollen som Programledaren, som tar en av Jurymedlemmarnas plats, där denna då blir Deltagaren. Alla ska ha hunnit spela varje roll innan sessionen är över. Vid 3 och 4 spelare så gör så att en av jurymedlemmarna först spelar programledaren.

TRYGGHET

Diskutera innan ni sätter igång vilka gränser ni vill sätta. Juryn är skriven för att vara hård och kan mycket väl uttrycka transfoba åsikter (vilket tyvärr är sådana som transpersoner historiskt har mötts av) men det är viktigt att veta var olika deltagare drar gränsen för ord och anspelningar som gör dig som spelare obekväma. Att som transperson spela Deltagaren kan också vara påfrestande, då vissa kan ha utsatts för liknande bemötanden. Är en roll för påfrestande går det bra att bara inte spela just den rollen.

För att kunna kommunicera kring dina behov som spelare går det bra att bryta scenen även under pågående lajv. För att göra detta säger du bara Off och säg det du behöver säga. Det kan vara att påpeka vad något en annan spelare sade eller gjorde som fick dig att känna dig obekväma eller tvärtom att säga att dina motspelare kan vara ännu hårdare. Detta gör det tydligt att det som sägs efter ordet “Off” är spelaren som kommunicerar och inte rollen. Ett annat sätt att bryta en scen är att lägga händerna i kors över ditt bröst och säga Bryt. En spelare som bryter måste alltid respekteras

och har ingen skyldighet att förklara varför denne bryter. Om någon bryter, fråga bara hur personen vill fortsätta, till exempel genom att avbryta lajvet, byta till en annan scen eller byta vem som spelar vilka roller.

Förbered settingen för lajvet

Börja med att bestämma platsen och stämningen för hur ni vill lajva scenariot gemensamt. Beskriv tillsammans hur tv-studion ni är i ser ut. Hur är dekoren? Är det många i publiken? Försökt att gemensamt spela upp det absurda i situationen och hjälp och lyft varandras idéer. Stämningen är en av tragikomik; att genom en karikatyr spela hur transutredningar sett ut. Ofta har de varit likt dessa juryprogram, som försöker att slå hål på de som sökt sig dit, och det har blivit en kamp att övertala dem. Bestäm vilken roll alla börjar med. Spela sedan de olika scenerna.

SCENER

Lajvet spelas i tre scener för varje deltagare. Efter att den första personen spelat deltagare kan man avsluta lajvet, eller fortsätta spela lajvet om och om igen med olika personer i rollen som deltagare tills alla som vill fått spela alla roller de vill. De tre scenerna innehåller fyra moment:

Scen 1

Introduktion i logen: 30 sekunder - 1 minut.

Inför den första Deltagaren hälsar Programledaren tittarna välkomna till kvällens program. Efter det ska det vara en kort intervju med Deltagaren med syfte att peppa dem. Frågor kan handla om vad deras strategi är och om de är oroliga för vad Juryn ska säga. Efter detta ska Deltagaren få träffa Juryn.

Scen 2

Monologen: 1 - 2 minuter.

Deltagaren får nu träffa Jurymedlemmarna och ska stå framför dem och ska först berätta varför de är där – och varför de tror att de har vad som krävs för att vinna i Är du trans nog? Detta kan handla om att berätta vad de själva varit beredda att offra och hur de vill göra allt för att passa in så gott de kan i normen Jurymedlemmarna efterfrågar. Det är viktigt att Deltagaren får berätta klart sin monolog ostört, innan juryn ställer frågor.

Juryn: 3 - 5 minuter. Jurymedlemmarna får nu börja ställa frågor som gärna ska vara ingående och fyllda med detaljer. Det finns ingen begränsning på vad Jurymedlemmarna inte får fråga och Deltagaren måste svara för att de ska kunna göra en korrekt bedömning. Jurymedlemmarna ska vara svåra att övertala och de letar efter minsta lilla möjlighet till tvivel. Märk på varenda detalj hos deltagaren och försökt att hitta detaljer som kan göra er osäkra. Ert mål är att slå hål på Deltagarens berättelse och gärna få möjlighet att ge dem avslag. När Jurymedlemmarna har fått ställa sina frågor har de överläggning och presenterar resultatet på Avslag eller Godkännande. Har ni endast två domare (och det blir oavgjort) så vinner Avslag.

När Jurymedlemmarna presenterat sitt resultat får Deltagaren chans att säga någon mening innan denna ska lämna scenen. Kom också ihåg att Programledaren ska avrunda eller be juryn komma till ett beslut om ni drar ut på tiden. Spela detta som om det är en livesändning där ni helt enkelt snart måste gå till reklam, eller ta in en ny deltagare.

Scen 3

Eftersnack i logen: 30 sekunder - 1 minut.

Här ska Programledaren intervjua Deltagaren igen. Fråga hur det känns. Är Deltagaren lycklig vid ett Godkännande? Eller är Deltagaren förkrossad över ett Avslag? Avsluta med att Deltagaren får berätta hur denne kommer gå vidare nu.

SPELMEKANIK

Scenstart:

- Scen 1 börjar med att programledaren frågar hur Deltagaren känner det inför intervjun.
- Scen 2 börjar med att en i Juryn ber deltagaren presentera sig själv
- Scen 3 börjar med att programledaren frågar Deltagaren hur hen känner sig

Scenavslut:

- Scen 1 slutar när Programledare säger att juryn är redo att möta deltagaren
- Scen 2 slutar när juryn ger Deltagaren sitt besked
- Scen 3 slutar när programledaren avslutar intervjun

Säkerhet

Lajvet kan brytas när som helst om någon av deltagarna känner sig obekväma på riktigt genom att använda termen “**off**” följt av en instruktion från spelaren till de andra spelarna. Eller genom att korsa armarna över bröstet och säga “**bryt**”. Om en spelare bryter på det sättet frågar man bara om den spelaren behöver något särskilt och går sedan över till nästa scen eller nästa omgång av lajvet.

DEBRIEF

När alla som vill spela Deltagaren har gjort det så är scenariot över. Ta några minuter efter scenariots avslutande, öppna upp för diskussion och reflektion. Hur upplevde ni scenariot? Även om det är en karikatyr, hur återspeglar det att andra människor måste bevisa sin identitet. Är detta rätt och det systemet verkligen det bästa? Har ni några egna liknande erfarenheter inom ämnet som ni själva vill dela med er av?

Se också till att se att alla spelare mår bra, då scenariot kan upplevas som ganska tungt.

Foto: Miles Storey @Unsplash

BAKGRUND

En central del av transerfarenhet för många är att vår möjlighet till ett fungerande liv ökar genom att få tillträde till offentliga (namnbyte och byte av juridiskt kön) och medicinska (hormonella och kirurgiska) insatser.

Sedan första början har de här insatserna varit hårt reglerade, enligt internationella och nationella regler som syftar till att enbart en person som med säkerhet är transsexuell och inte väntas ångra något går igenom en könstransition. Många har noterat att den regleringen varit och är extremt strikt (endast nyligen och fläckvis uppluckrad) – risken att en cisperson skulle påbörja transition av misstag ses som något mycket värre än att en transperson förvägras hjälp, vilket ytterst avspeglar en bild av att ett liv som transperson är sämre än ett liv som cisperson.

Vid sidan av detta har det lyfts att riktlinjer och reglering tjänar ett syfte att skydda det heteronormativa, könsindelade samhället – för att anses som en “riktig transsexuell” har det krävts på många håll att en transperson visar prov på helhjärtat deltagande i sitt målköns alla stereotyper, inklusive konventionell, tvåsam exklusive attraktion till det därtill motsatta könet. Transpersoner som inte uppfyllt de kriterierna (homo-/bisexuella transpersoner, transkvinnor som är butch, transmän som är femme, ickebinära) har nekats diagnos och därmed tillträde till vård. Det är välkänt bland personer som söker transvård att sådan “gatekeeping” är att vänta.

Vidare har riktlinjer och praxis omväxlande uteslutit de som av kroppsliga skäl (e.g. kroppsbyggnad, längd, röst) inte av utredare ansetts ha tillräckligt goda chanser att “passera” som normsnygga men inte alltför synliga medlemmar av sitt målkön.

Det har förväntats att en “riktig transsexuell” skall gå till “stealth”, dvs. bryta all kontakt med sitt gamla liv, flytta någon annanstans, hitta en heterosexuell partner (och aldrig berätta ens för hen), och i slutänden inte göra så mycket väsen av sig.

...fortsättning på sida 38

MÄTAREN

Trigger

Svårighet

5

4

YOU MUST BE THIS TALL TO RIDE THE CAROUSEL

Sofia Forslund

Antalet spelare: 2-5 spelare

Speltid: Cirka 1-2 timme

Rekvisita: Tejp och markeringspenna, samma antal stolar som spelare, mobil eller klocka för att ställa ett larm.

Nyckelord: Tungt, transfobi, gatekeeping, transvården

INTRODUKTION

Processen för att få hjälp av vården i sin transitionsprocess har historiskt varit väldigt prövande att genomgå, och ofta har det snarare handlat om att vården agerat “gatekeepers” som ansträngt sig för att förhindra att cispersoner får transvård av misstag, snarare än att vara ett stöd för den som sökt vård.

I det här lajvscenariot utforskas detta tema genom att den eller de som spelar värdgivare gör sitt bästa för att ifrågasätta och förminska Den sökande som i sin tur desperat får försvara sin egen köns- och genusidentitet.

Lajvet spelas i en sammanhängande scen, som utspelar sig under en inledande intervju av Den sökande. Vi kan tänka oss att Den sökande befinner sig på en konsutredningsmottagning efter några timmars resa, under ett sedan flera månader inväntat datum. Utredningsteamet har befogenhet att besluta om fortsatt utredning och efterhand hjälp med transition är befogad eller skall förvägras.

Syftet med det här lajvet är att visa på den känsla av förnedring och frustration som processen för att söka hjälp från transvården har genererat historiskt sett även i Sverige.

FÖRBEREDELSE

Läs texten om transvården i början av detta kapitel. Om någon i spelargruppen har egna erfarenheter av transvården eller transprocesser kan hen dela med sig av sina tankar om hen så vill. Ytterligare bra bakgrundsmaterial finns lättillgängligt på www.transformering.se.

Fördela rollerna

Om det bara är två spelare bör en person spela Den sökande och en person spela Utredaren. Om det är flera personer som ska lajva scenariot spelar en person Den Sökande och de andra ett team med utredare.

Ta lite tid att fundera på din roll utifrån texten under rubriken roller. Hitta gärna på ett namn, som du skriver på en bit tejp och sätter på tröjan. I utredningsteamet, tala kort om vem som har vilken roll, vad motiverar just dig att arbeta med vård av transsexuella?

Du som spelar Den sökande, bestäm vilket kön/genus din roll läses som av samhället och vilket kön/genus hen verkligen har. Fundera över din bakgrundshistoria och var du kommer ifrån.

Tänk över hur din upptäckt av din transidentitet gick till, vilka tvivel du fortfarande har, vad du är rädd för. Har du andra livsproblem, och hur har din transproblematik bidragit till dem, direkt eller indirekt? Är du ute ur någon garderob? När alla känner att de fått en bild av vilken typ av roll de ska spela gå vidare till att börja lajva.

ROLLER

Utredaren (psykiater, terapeut, kurator) – representerar Samhället. Hen är normen, experten, den utbildade, den som vet och som har all makt att besluta.

I en uppsättning med 2 personer spelar en av personerna Utredaren, om man är flera stycken som spelar kan man ta på sig olika typer av yrkesroller.

Utredaren är också den goda och välvilliga men stränga ifall hen behöver. Hen är satt att skydda svaga och förvirrade vilseledda cispersoner som riskerar att förstöra sina liv i jakt på något de egentligen inte vill.

Häri sällar hen fram de fåtaliga riktiga trans-sexuella som finns, de som faktiskt är födda i fel kropp, det lilla fåtal för vilket det ännu verkligen inte finns någon bättre behandling. Ingenting hos den sökande är något som Utredaren inte skall ha tillträde till, och det är hens ansvar att se till att den sökandes liv helt motsvarar nödvändiga kriterier för att kunna sluta sig till en diagnos. I alla andra fall vore det oansvarigt att låta den sökande gå vidare och potentiellt skada sin cis-kropp och sitt cis-liv. Utredaren ser sig själv som god, välvillig och öppensinnad, men också som ansvarsfull.

Utredaren/utredarna har som mål att se till att Den sökande inte får vård om Utredaren inte är helt övertygad om att det inte finns minsta risk att den sökande bara är förvirrad, eller kommer ångra sig.

Den sökande är där på nåder för att be om något stort och svårt och kostsamt och skamligt. Hen har sitt eget liv och sin historia. Kanske ligger det nära idealbilden av en stereotyp “riktig trans-sexuell”, kanske långt ifrån. Oavsett vilket är hen fylld av oro för att inte befinns “tillräckligt trans” och förvägras vård. Hens egna tvivel kan vara stora, och blir desto större av att Utredaren göder dem för säkerhets skull.

Hen har hört rykten om vad som krävs för diagnos, och vet att hen måste spela en roll för att kunna få vård. En kamp alltså mellan dels den egna egentliga identiteten, utifrån och inifrån kommande tvivel, och den identitet som den sökande tror eller vet att Utredaren förväntar sig och kräver.

Den sökande har som mål att få tillträde för den vård hen eftersöker. Det kan innebära i första hand en diagnos, vilken sedan ger tillträde efter ytterligare fördröjning till exempelvis hormonbehandling, hårborttagning, prostetik, röstträning eller kirurgier, slutligen byte av juridiskt kön. Målet kan vara binär eller ickebinär transition beroende på vem Den sökande är.

SCEN

Bestäm hur länge ni vill spela scenen (rekommenderat 20 minuter till 45 minuter). Sätt ett alarm på den tid som ni gemensamt kommer överens om och börja sedan lajva.

Spelet kan göras mycket enkelt – första mötet på en timme eller två i en konsutredning. Beroende på hur mycket tid du som spelare vill lägga på att förbereda scenen kan du läsa på om hur sådana utvärderingssamtal kan se ut, samt kring lagstadgan och/eller diagnoskriterier. Som spelare av Den Sökande kan du om du vill välja att klä dig i könsstereotypiska kläder, om du försökt ditt bästa att passa in i vad du tror att Utredaren vill se.

Detta är dock inte nödvändigt, då osäkerheten även är en del av själva scenariot, särskilt för den som spelar Den sökande kan det vara en poäng i att inte förbereda sig för mycket, annat än i termer av sin egen problematik.

Scenen kan kanske innefattande tester, kanske bara samtal, utifrån vad spelgruppen gemensamt har förhandlat fram under förberedelserna.

SÄKERHET

Det här lajvet kan upplevas som väldigt tungt och svårt då det kräver att spelarna verbaliserar transfoba tankar till viss del samt att det kan exponera minnen av att vara i en särskilt utsatt och maktobalanserad situation. Därför är det viktigt att alla som deltar i lajvet innan det börjar får en chans att dra sina personliga gränser för vilken typ av spelintensitet, ordval och teman som personen inte är bekväm med att spela på.

Kom ihåg att det kan vara tyngre att spela den som utsätter någon för något obehagligt än tvärtom. Notera att spelare av alla kön kan välja att gestalta Sökanden av alla transitionsriktningar. Det blir särskilt viktigt att genus och pronomen, både för alla spelare och alla roller, tas upp innan spelstart, eftersom allt felkönande i scenariot är tänkt att göras kontrollerat i spel mellan roller, men inte gentemot spelare.

Om du någon gång under scenariot upplever att det blir för jobbigt för dig som spelare, någon använder ett ordval som sårar dig utanför lajvet eller att du på något annat sätt känner dig obekvämt kan du alltid bryta lajvet genom att använda dig av säkerhetsordet Off.

Du kan använda det för att ge folk en instruktion utanför lajvet “Off, säg inte det ordet till mig” eller “Off, håll mig inte i handen det gör mig obekvämt”. Varpå dina medspelare kan justera deras beteende och lajvet återupptas igen.

Det går även bra att säga “Off, jag vill inte spela mer”, då avbryts scenen och lajvet och ni kan gå vidare till debriefen.

Om någon säger Off skall man aldrig ifrågasätta varför den personen gör det, utan respektera den personens behov.

SPELMEKANIK

Scenstart

Scenen börjar med att Utredaren säger åt Den Sökande att slå sig ner.

Scenavslut

Scenen tar slut när alarmet ringer, eller när någon av lajvarna säger “Nu är tiden slut”.

Säkerhet

Spelarna kan när som helst bryta lajvet med hjälp av Off-mekaniken.

DEBRIEF

Efter att lajvet brutits, ta av er namnlapparna och sätt er i en cirkel. Ta ett par minuter för att gemensamt checka av hur alla mår i gruppen.

Svara i tur och ordning på frågorna:

1. Hur mår du just nu?
2. Är det något du behöver?

Efter det sitt gärna kvar och prata om upplevelsen och eventuella kopplingar till verkliga upplevelser som spelarna kan tänkas ha gjort. Om ni vill kan ni även titta på de fördjupningsfrågor som finns för denna del av antologin.

...fortsättning från sida 34

► Båten får inte skakas av synliga transpersoner eller av queera personer över huvudet. Personer som inte velat följa sådana livsvägar i sin transition har klassats som icke genuint transsexuella, kanske drivna av andra faktorer, och förvägrats vård.

På samma sätt har det funnits och finns en förväntan att "riktiga transsexuella" uppfyller vissa kriterier – de skall ha vetat benhårt och säkert att de tillhörde sitt målkön från barndomen, lekt och klätt sig enligt sådana förväntningar, djupt hata sin födsloanatomi och ha alla attribut som förväntas av sitt målkön (i ett lysande exempel på dubbelbesträffning anklagar samtidigt vissa grupperingar inom radikalfeminismen ofta transpersoner för att föra sådana stereotyper vidare...). Behovet av transition måste dominera deras liv, så att alternativet i princip bara kan vara självmord.

En "riktig transsexuell" förväntas vilja genomgå underlivskirurgi, även där detta är behäftat med problem – särskilt för transmän är metoderna inte perfekta, och de innebär i alla fall att möjligheten till biologiska barn försvinner – just detta var innebörden av det sk. steriliseringskravet för juridiskt könsbyte i Sverige. Transpersoner som ville bli biologiska föräldrar eller inte ville genomgå där och då tillgänglig underlivskirurgi (kanske med förlust också av sexuell reaktivitet) förnekades byte av juridiskt kön vilket skulle leda till dysfori och utsatthet i och med att felkönas och utsättas för risk till diskriminering och hatbrott.

Till yttermera vidare har diagnostiseringsprocedurerna kretsat kring att utesluta alla andra tänkta möjligheter. En inflytelserik (om än numera kontroversiell) skola menar att "riktiga transsexuella" egentligen är homosexuella män som hellre lever som kvinnor för att undvika homofob diskriminering,

till skillnad från "autogynofiler" som vill transitionera för att bli sin egen sexuella fetish (transmän, som vanligt, är inte ens påtänkta i den här modellen, ej heller ickebinära). Mycket utredningsuppmärksamhet historiskt har därför lagts på att i detalj utreda transpersoners sexualitet för att kunna utesluta alla sådana möjligheter. Tillstånd som depression, oro eller annan mental ohälsa, eller någon form av missbruk (alla statistiskt anrikade i vad som är en särskilt utsatt grupp), har också uteslutit – samtidigt som den ansökande måste visa på tillräcklig olycka i sitt tillstånd pre-transition för att det skall vara motiverat med en diagnos.

Allt detta sammantaget har lett till att en transperson för att få erkännande, vård och hjälp har varit tvungen att presentera en väldigt specifik profil, som dessutom i mångt och mycket har interna motsägelser. Hen behöver göra det under i många fall stort lidande, oro, och mental ohälsa. I avsaknad av synliga förebilder i samhällets bilder av sig själv (se förväntning om stealth ovan), annat än möjligen som karikatyrer av sinnessjuka sexdårar, absurda inkarnationer av könsstereotyper och/eller trasiga narkomaner, sexarbetare och ensamma, utstötta offer för hatbrott, tar det för många lång tid att inse att de kanske kan tänkas vara transpersoner.

På ett individuellt plan finns alltså en fas av ifrågasättande av sin egen tillordnade könstillhörighet som i slutänden kan resultera i att komma ut inför sig själv som transperson. Den processen är ofta smärtsam, lång och svår, full av tvivel och oro.

Allt detta skapar en situation där två personer har drastiskt motsatta mål, i en väldigt obalanserad maktsituation. ■

Varje tillstymmelse till uttryckt tvivel blir en möjlig väg för utredaren att "rädda" en sådan cisperson från sin egen villfarelse. Det finns dessutom ett spår i samhällsdebatten där parter från olika politiska läger (främst konservativa och ovan nämnda trans-exklusiva gren av radikalfeminism, TERFs) uttrycker oro för att den ökade efterfrågan på transvård och -erkännande idag utgör något slags smittsam mem, eller politisk trend.

Kanske är unga personer övertygade om att de för att passa in måste vara lika "häftiga" och könsöverskridande som sina idoler och kamrater? Kanske är de bara homosexuella som flyr undan homofobi genom att försöka leva som motsatt kön? Kanske är de bara drivna av internaliserad misogyni eller skuld över patriarkatet? Kanske är det bara en sexuell fetish, eller en tvångstanke, eller hat inför den egna kroppen av andra anledningar? Risken att någon lurar sig själv till att transitionera "av misstag" ses som farlig och skrämmande, och transpersoner som söker i sig själva är bara alltför medvetna om de här "alternativa förklaringarna".

Alla känner tvivel i högre eller lägre grad, kanske särskilt ifall de försöker leva (klä sig, presentera sig) som sitt målkön utan att ha fått påbörja medicinsk behandling än, vilket ofta varit ett formellt krav – ett till två år av "real-life experience", RLE, innan någon medicinsk behandling. Upplevelsen att vara en karikatyr under en sådan fas ligger ofta nära till hands och färgar tvivlet och osäkerheten desto starkare och mer smärtsamt.

Att uttrycka de här tvivlen för utredaren ger denne en möjlighet att avfärda viljan till transition som något annat, och stänga dörren till att få hjälp. Väntetiderna för utredning är långa – halvår till år i de flesta fall – liksom tiden mellan besök. Möjligheterna är få, byråkratin stor och resten av samhället ovetande och oförstående i bästa fall, öppet fientliga i värsta fall.

Allt detta skapar en situation där två personer har drastiskt motsatta mål, i en väldigt obalanserad maktsituation. ■

BAKGRUND

Trans dysphoria blues är ett lajv som kräver mer förberedelser och mer rekvisita än de övriga lajven i den här antologin, något som kan vara värt att ha i åtanke.

Innan lajvet behöver de som skall spela NPC-rollerna tid på sig för att läsa igenom sina instruktioner och förbereda sig inför att spela deltagarna genom upplevelsen. Det krävs även en spelledare som är ansvarig för att hålla i processen från workshops till debrief. Här finner du en genomgång av allt material som behövs för att sätta upp lajvet.

MÄTAREN

Trigger

5

Svårighet

5

Foto: TJustin <http://tiny.cc/justinflickr>

TRANS DYSPHORIA BLUES

Av Samuel Sjöberg

Antal spelare: 10 spelare (5 cis-personer och 5 personer med transexfarenheter som är NPC:er)

Speltid: Cirka 2 timmar

Rekvisita: Högtalare, spellistan specificerad nedan, tejp och penna för namnskyltar. Stolar (samma antal som antalet spelare och NPC:er) papper och pennor för anteckningar.

Spel/ljudlista för lajvet:

- Trans Dysphoria Blues av Against Me
- Tell Me a Story av Skylar Kergil
- I'm a Boy av The Who
- True Trans Siul Rebell av Against Me
- Valfri ljudslina med trummor.

Nyckelord: transprocess, transfobi, tungt, identitet

INTRODUKTION

Trans dysphoria blues är ett lajv skrivet för cispersoner som följer fem transpersoner, alla med olika syn på identitet och politik, när de påbörjar varsin transutredning hos sjukvården och söker stöd och gemenskap hos varandra i en stödgrupp. Det är ett npc-tungt scenario för cispersoner om att gå igenom en transutredning och de medföljande känslorna som uppstår.

Syftet med det här lajvet är att hjälpa cis-personer få en större insikt i hur det kan kännas att som transperson genomgå en transprocess.

Är du nyfiken på scenariot som spelare innehåller dokumentet spoilers, särskilt sektionerna "Roller" och "Tips till NPC:er".

UPPLÄGG

- Workshops, 45 min
- Förberedande övningar som gör det lättare för spelare och NPC:er att genomföra lajvet
- Scenario, 1 timme

Lajvet utspelar sig i kronologisk ordning.

Akt 1 Vårdmötet. 15 min. Spelas i par, med en spelare och en npc, som spelar en psykolog på transutredningen.

Akt 2 Stödgruppen. 30 min. Spelas med alla fem spelare i en stödgrupp. Två av npc:erna är psykologer som leder stödgruppen och de tre andra NPC:erna spelar skuggor.

Akt 3 Det andra vårdmötet. 15 min. Spelas återigen en och en, med en spelare och en NPC.

Akt 4 Stödgruppen. Har samma upplägg som akt 2.

SPELLEDAR- INSTRUKTIONER

Nedan följer instruktioner till den som agerar spelledare för scenariot.

1. Läs igenom hela scenariot.
2. Se till att ha rätt antal npc:er och att de fått sektionen "NPC-info".

- Skriv ut sektionerna “Inrollningstexter”, “Texthäfte” (lika många exemplar som det finns spelare) och “roller”.
- Se till att ha möjlighet att spela upp låtarna och ljudeffekterna som hör till varje akt och gärna någon form av högtalare.
- Planera vad du ska säga på genomgången utifrån vad som står i sektionen “Genomgång”.
- Markera ett av rummets hörn med tejp, låt det vara “väntrummet”.
- Led workshopövningen. Dela slumpvis ut rollerna efter den första workshopen. Vänta dock med att dela ut den delen av rollerna som är märkta “akt 4”, ha den delen dold så länge. Även npc:er deltar i alla workshopövningar, för att undvika läget att fem personer gör övningar och fem tittar på.
- Ha en allmän toa- och dricka-vattenpaus.
- Placera ut stolarna i rummet i par, mitt emot varandra, se till att ha avstånd mellan paren så att alla får lite utrymme för sin scen (Akt 1, vårdmötet).
- Dela ut texthäftena.
- Säg till deltagarna att de medan låten spelar gärna får gå runt i rummet och känna in sin roll. När låten slutar ska de dock vara i det upptejade väntrummet.
- Läs inrollningstexten till akt 1 högt.
- Spela låten “Trans Dysphoria Blues”.
- Avsluta scenen efter en kvart med en ljudslinga trummor.
- Placera sju av stolarna i en cirkel.
- Läs inrollningstexten till akt 2 högt.
- Spela “Tell me a story” av Skylar Kergil.
- Avsluta scenen efter 30 min med samma ljudslinga trummor
- Organisera stolarna som inför akt 1 igen.
- Läs inrollningstexten till akt 3 högt.
- Spela “I’m a Boy” av The Who.
- Avsluta scenen efter en kvart med ljudslingan med trummor.
- Ställ sju av stolarna i en cirkel igen.
- Dela ut den delen av rollerna som är märkta “akt 4”, var noga med att rätt person får rätt del.
- Läs inrollningstexten till akt 4 högt.
- Spela True trans soul rebell av Against me.
- Avsluta efter en halvtimme med att läsa upp avslutningstexten. Spela sen Trans Dysphoria Blues en gång till.
- Samla alla i en cirkel för frivillig debrief, se sektionen “debrief” för mer info.

GENOMGÅNG

Håll en genomgång, informationen som deltagarna behöver ha är

- Lajvet fokuserar på de jobbiga delarna med att vara trans. Det finns bra saker med att vara trans också, de kan man prata om efter lajvet.
- Även om transpersonerna i scenariot är normbrytande för att de är trans, följer de ändå ett relativt vanligt narrativ kring transpersoner, även om många transpersoner söker vård gör inte alla det.
- Som namnet antyder handlar det om dysfori kopplat till att vara trans, men lajvet handlar i första hand inte om operationer eller att hata sin kropp, utan om att må dåligt över att bli felkönd och att inte bli godkänd av samhället för den man är. Så fokus för lajvet är snarare social dysfori än rent fysisk och att rent fysiskt tycka illa om sin egen kropp. En av förworkshopsen berör det, men det är inte lajvets primära fokus.
- Scenariot är indelat i fyra akter. Två av akterna utspelar sig i ett vårdmöte som man spelar ensam med en vårdgivare och två som utspelar sig i en stödgrupp.
- Under scenerna som utspelar sig i en stödgrupp, kommer vi att använda metatekniken skuggor.
- Även om rollerna är inspirerade av verkliga transpersoner så är de inte kopierade, utan påhittade, även om de har problem och åsikter som verkliga transpersoner har. Ni kan inte göra fel. Det finns lika många sätt att vara trans på som det finns transpersoner.
- Varje akt kommer påbörjas med en låt, låt-texterna finns i texthäftena. Texthäftena är till för att underlätta för spelarna att följa med i texten till varje akts inrollningslåt. I de här häftena så finns också temat för varje akt, så om spelarna vill ha en riktning för åt vilket håll de ska styra sitt spel, så kan de få det genom att titta på vad kommande akter har för tema. Alla scener utom den sista, kommer att avslutas med ljudslingan med trummor.
- Rollen man spelar har samma könsidentitet som en själv. Är man cisman spelar man transman och är man ciskvinna spelar man transkvinna. På rollerna som delas ut står två namn, det ena, som matchar ens könsidentitet är det nya, självvalda namnet och det andra är vad man hette förut, ens dödnamn.

WORKSHOPS

Workshop 1

Syfte: Ge deltagarna möjlighet att prova att spela med skuggor.

Tidsåtgång: Cirka två minuter.

Upplägg: Låt tre personer spela ledare för varsitt kriminellt gäng som bestämt sig för att göra upp genom rysk roulette. De andra är bara skuggor i scenen och gör saker som att viska regiinstruktioner som “skjut den andre” och lägga händerna på någons axlar för att gestalta den tryckande ångesten.

Workshop 2

Dela ut rollerna.

Låt deltagarna fundera lite över sina roller och låt de svara på följande frågor (dock inte högt och i grupp, utan enskilt, erbjud gärna anteckningsmaterial om möjligt) om sin roll:

- Sysselsättning? Pluggar? Jobbar? Arbetslös?
- Boendesituation? Ensam? Med partner? Med föräldrarna? Kollektiv?
- Hur länge har din roll vetat att den är trans?

Värt att nämna är att det är extremt individuellt hur långt tidsspannet är mellan att någon inser att den är trans och att den söker vård. Några kontakter vården så fort de börjar gå i de tankarna och några väntar tills de vet helt säkert och andra väntar ännu längre och alla variationer går bra att gestalta på lajvet.

Workshop 3

Syfte: Ge deltagarna en känsla för de modifieringar som transpersoner gör för att passera lättare. Den här övningen går ut på att deltagarna går runt i rummet och att workshopledaren ger instruktioner och tankeställare under tiden.

Text att läsa högt

“Res er upp. Gå runt i rummet. Sträck på er. Känn efter hur det känns i lederna. Föreställ dig nu att även om du egentligen inte skulle ha några problem med din kropp så gör den att du inte blir accepterad och sedd för den du är.

Män: Din bröstkorg är platt för att du har lindat den. Det är opraktiskt och obekvämt. Och kan i längden vara skadligt. Men det är värt det. Den lilla ökade möjligheten att passera, den lilla ökade möjligheten att bli godkänd.

Kvinnor: Era bröstkorgar är inte platta för ni har proteser. Dina bröst sitter egentligen inte fast på kroppen, även om du kanske skulle önska det.

Ni är extremt självmedvetna och har läst på om manligt och kvinnligt kodat kroppsspråk. Trots det är det svårt att veta. Går du för bredbent? Eller vickar du för mycket på höfterna?”

Ge sen en stunds tystnad och säg sen att de kan stanna när de känner sig klara.

Workshop 4

Tidsåtgång: max 2 minuter per scen, spela flera scener parallellt.

Syfte: Ge deltagarna en känsla av att bli felkönade. Här kan de också börja känna in sina roller om de vill. Om de vill prata om scenen under själva lajvet som ett minne går det också bra. Varje spelare får välja en av scenerna och spelar sen den scenen tillsammans med npc:er. Antalet npc:er kommer inte räcka till att alla spelar sin scen på samma gång, håll scenerna korta och ta även andra spelare till hjälp.

Scenerna är märkta “kvinnlig karaktär” och “manlig karaktär”, man går efter sin karaktärs könsidentitet när man väljer. Alltså väljer de som spelar transmän bland scenerna märkt manlig karaktär och de som spelar transkvinnor väljer bland scenerna märkt “kvinnlig karaktär”. Antalet som behövs för att spela scenen är med spelaren själv inkluderat.

Skriv ut scenbeskrivningarna och klipp isär dem så att varje scen står på en separat pappersbit.

SCENBESKRIVNINGAR FÖR WORKSHOPS

Omklädningsrummet. Tre personer. Kvinnlig karaktär. Ni har haft gympa och går för att duscha av er. De andra är grabbiga, boxar varandra, och dig på axeln. Någon kallar en annan för bög. Och du spelar med, fast du är obekväm, fast du misstänker att du är en av de där “bögarne”, som de andra inte tycker om.

Förfesten. Tre personer. Manlig karaktär. Ni är en trio med nära vänner som ska ha en härlig utekväll. Ni har samlats hemma hos din kompis för att fixa till er och förfesta. De andra hejar på för att du för en gångs skull ska ta på dig en klänning och sminka dig. Du trivs egentligen inte med sånt. Du blir oftast glad när folk blir osäkra på hur de ska köna dig. Men du vill ju inte göra dina vänner besvikna. Vad ska du säga?

Presenten. Tre personer. Könneutral. Du firar att du har slutat nian/gymnasiet med dina föräldrar. Ni sitter på ett café och har det trevligt. De ger dig en kjol/kostym i present. Du har egentligen aldrig trivts i sånt, även om du aldrig har fattat varför. Spelar du med och låtsas bli glad eller vågar du be om något annat?

Gymmet. Två personer. Kvinnlig karaktär. Du är och tränar. Gyminstruktören kommer fram och pratar med dig. Du vill egentligen inte vara musklig, du tycker mest att det är skönt att röra på sig. Men gyminstruktören kommer ändå fram, boxar dig på axeln och säger att du har bra teknik på det du gör och pratar på om att du måste ha tränat länge. Du känner dig obekväm och tvivlar på att han skulle ha gjort så om han könat dig som kvinna.

Gymmet. Två personer. Manlig karaktär. Du är och tränar. Du har rätt stor erfarenhet av gym och har tränat länge, ändå kommer gyminstruktören fram och rättar till din teknik och pratar om hur viktigt det är att ta det lugnt i början. Säger saker du redan vet, har koll på. Du vill helst bli lämnad ifred, men hen verkar inte kunna ta hintar. Du tvivlar på att hen hade gjort så här om hen könat dig som man.

Elevrådet. Tre personer. Manlig karaktär. Ni är de fyra som utgör skolans elevråd. Du är kunnig och kompetent och har mest erfarenhet av alla. Ofta lyfts du också upp som exempel när ni pratar mångfald och jämställdhet eftersom du är kvinna. Ni ska planera hur ni kan rekrytera stöd och medlemmar bland skolans nya elever och de andra vill gärna lyfta fram dig som en Stark Kvinna. Du känner dig mest obekväm och vågar inte riktigt säga att du inte tror att du är kvinna överhuvudtaget.

Datorlektionen. Tre personer. Manlig karaktär. Ni har datorlektion och du har en klasskompis vars touchpad inte fungerar. Hans kompis försöker hjälpa honom, men utan att lyckas. Du är rätt säker på att han har råkat inaktivera touchpaden genom att av misstag trycka på den knappen på tangentbordet och försöker hjälpa till, men de vill inte lyssna eller tro på att du kan något om det här. Du är dock rätt säker på att de hade lyssnat om de sett dig som kille.

Utvecklingssamtalet. Tre personer. Manlig karaktär. Du och en av dina föräldrar sitter på ett utvecklingssamtal i skolan. Din lärare pratar om att du är en typisk “duktig flicka”, högpresterande och kunnig. Det skaver. Kanske inte att vara högpresterande och kunnig, men att vara en “flicka” i lärarens ögon.

Bensinmacken. Två personer. Manlig karaktär. Du har just tagit körkort och har lånat dina föräldrars bil och har åkt till macken för att tanka. Han på macken reagerar på att du är ung och börjar förklara rena självklarheter för dig, saker som du redan vet, samtidigt som han berömmar dig för småsaker. Det känns så förminskande. Och han hade säkert aldrig gjort det med någon som var man.

Utekvällen. Tre personer. Kvinnlig karaktär. Du är ute med en klasskompis du inte känner särskilt väl. Ni går in på en klubb och beställer något att dricka. Han reagerar direkt på att du beställer en cider, säger att det är mesigt och för tjejer. Du blir osäker och försöker argumentera emot, men inte alls i så starka ordalag du hade önskat. Han är tvärsäker på sin sak. Du vill mest bara kunna beställa något du tycker om utan att det ska bli en stor grej. Och förresten känns det lite bra att ha beställt något som tydligen är tjejigt.

INROLLNINGSTEXTER

Akt 1, Väntrummet. Tid: 10-15 min
Du vet vilket kön du är. Du kan inte förklara hur du vet, du bara vet på samma sätt som du vet din favoritfärg. Du vet det genom den lätta tillfredsställelsen du känner varje gång någon använder rätt pronomen, som inte är helt olik tillfredsställelsen du kände som liten när du vaknade och upptäckte att jullovet hade börjat. Nu är du här i väntrummet.

Att komma dit du är nu, har tagit mycket längre tid och varit mycket svårare än du trodde det skulle vara. Du tänker på allt du har läst om transvården innan. Du har läst att det är lättare att få diagnosen om du säger att du alltid har vetat. Men sanningen att säga, så har du ju inte alltid vetat eller åtminstone inte alltid varit helt säker. Du har också hört att det är mycket lättare att få vård om du säger att du hatar din kropp. Men gör du det? Det är klart det är jobbigt att folk tar dig för någon du inte är, men skulle du verkligen kalla det för hat?

En annan sak du har hört är att det är lättare om du säger att du mår dåligt. Jättedåligt. Men du har också hört att om du mår dåligt kommer utredningen ta längre tid. Helst av allt vill du bara komma igång. Så att resten av samhället äntligen kan börja se dig som människan du egentligen är. Och du äntligen kan få livet du borde ha.

Nu kommer jag att spela en låt. När låten slutar börjar lajvet. [Sätt igång Trans dysphoria blues]

Akt 2, stödgruppen. Tid: 25-30 min
Du har äntligen kommit igång med utredningen och ska nu på en stödgrupp för transpersoner som leds av två psykologer som är fristående från vården. Det känns skönt att få prata med psykologer som inte kan påverka din utredning. Du ser fram emot att träffa människor i samma situation som du och att få dela med dig av dina tankar och erfarenheter, utan att behöva oroa dig. Här kan du äntligen säga allt det du känner att du inte kan säga till utredningsteamet. Det här är ju ändå människor som är som dig, som du kan känna igen dig i, eller?

Du börjar inse att det finns en hel del ni inte håller med varandra om, trots det är det skönt att kunna diskutera öppet med människor som ändå är som du.

Tema: diskussion, meningsskiljaktigheter, gemenskap. Nu kommer jag att spela en låt. När låten slutar börjar scenen.[Spela Tell me a story]

Akt 3, andra vårdmötet. Tid: 10-15 min
Allt tar tid. Det går flera månader sen du var här förra gången och du har börjat undra om du verkligen måste svara på alla deras konstiga frågor för att de ska vara säkra på att du är trans. Socialstyrelsen kräver att utredningsteamet ska ha haft dig under observation i två år innan de godkänner en ansökan om ändring av juridiskt kön.

Det känns som en evighet. Du vet vad du vill nu. Mer än någonsin tidigare är du helt säker. Varför kan de inte bara acceptera det? Du är trött på att bli felkönad. Du är trött på osäkerheten kring hur folk ser dig, trött på de långa blickarna från dina medpassagerare i kollektivtrafiken. Du är trött på att vänta. Mest av allt är du är så fruktansvärt trött på känslan av att livet står på stand by, tills utredningen är klar.

Under mötet ställs frågor du känner är både alldeles för privata och dessutom irrelevanta. Vågar du säga vågar du säga ifrån eller inte? När låten slutar börjar akten.[Spela I'm a boy]

Akt 4, stödgruppen. Tid: 25-30 min.
Du har återigen möte med stödgruppen. Du är oändligt mycket tröttare än förra mötet. Du är trött på att behöva vända ut och in på dig själv inför varje jävla vårdgivare. Du är trött på att antingen bråka eller att vilja bråka men inte våga ta konflikten. Utmattningen, ångesten och depressionen ligger och lurar i periferin. Och livet i övrigt har inte stått still utan förändrats. Till det sämre. Du vet hur överrepresenterade transpersoner är vad det gäller psykisk ohälsa och du är rädd för att du kommer börja bidra till den statistiken.

Tema: uppgivenhet, maktlöshet, försök till att stötta varandra. Nu kommer jag att spela en låt, när låten slutar börjar akten. [Spela True trans soul rebell.]

ROLLER

Anders/Agnes, rebellen #transkamp #true transsoulrebell #alltidöppen #hävdasigivården

Fuck the cistem. Vården skiter totalt i er, men nu är du fast och beroende av den. Du hatar det och har inga problem med att ta debatten. Du funderar på att vägra genomföra moment i utredningen du inte tycker om, om inte annat för att se vad som händer. Du muttrar en del om transrevolutionen, även om du kanske har svårt att tänka dig den i praktiken. Du planerar att börja ringa och tjata om en ny tid så fort du kommer hem från det här vårdmötet.

Du brukar vara högljudd om att man ska vara öppen med sin transidentitet, ta kampen. Det började du med efter att du avslutade ett förhållande för ett halvår sen, med en partner (Alex) som försökte övertyga dig om att du dels inte alls var trans och dels att inte öppet diskutera transfrågor, för att det var pinsamt. Såna människor är verkligen inget att hålla fast vid. Egentligen finns det mycket som skrämmer dig, människor som tittar konstigt på dig på stan, de långa väntetiderna och transpersoners överrepresentation vad det gäller psykisk ohälsa. Din rädsla tar sig ofta uttryck i ilska.

Anders/Agnes Akt 4

Efter att inte ha haft någon kontakt sen ni gjorde slut har Alex plötsligt börjat höra av sig igen. Vill ge er en chans till. Du vill inte. Eller? Du var helt säker på att du var klar med den här personen. Nu har du börjat vackla. Det fanns ju ändå mycket i ert förhållande som du tyckte om. Dessutom drar utredningen ut på tiden. Du undrar om det handlar om din attityd.

Emil/Emilia, konstnärssjälen #representationmatters #Artsyfartsy #uteurgarderoben #partnerproblem

Du har alltid varit intresserad av foto, film och musik. Insikten om att du var trans gav dig en historia och en mängd olika sätt att berätta den på. Du drömmer om att göra fotoutställningar och är fast besluten att ta en bild av dig varje dag när du påbörjat hormonbehandlingen för att se hur ditt ansikte förändras.

Du önskar att människor som du kunde få synas oftare och på sina egna villkor och vill se spelfilmer om transpersoner av transpersoner, för transpersoner. Snedfördelningen i media har alltid stört dig enormt. Hur de få som ångrar sig får så mycket utrymme ingen annan får. Du önskar att fler skulle vara så öppna som du är med att de är trans.

Det är klart det inte är smärtfritt, du har fått din del av fördomar, försök till vänlighet som mest känns fel och någon som ropar efter dig på stan, men du har faktiskt aldrig behövt vara rädd för våld eller varit utsatt för direkt illvilja på grund av din könsidentitet. Du har dock en partner det har blivit lite svårt att förhålla sig till, trots att ni varit ihop länge. Du känner dig oftast inte felkönad när ni är tillsammans, men hen hävdar bestämt att hen är hetero och verkar inte tänka på att din könsidentitet innebär att ert förhållande är samkönat.

Emil/Emilia, Akt 4

Du och din partner är fortfarande ihop. Men ni grälar. Ofta och mycket. Du vill inte att det ska ta slut, men hen vägrar fortfarande att se sig som något annat än hetero och verkar på något sätt tycka att det är ditt fel att blivit så här. Vad hände med allt som var så bra?

Johanna/Johannes, den vårdkonservativa #passerar #vårdenärvårvän #föräldrasemig

Du tycker egentligen att det är bra att vården ser ut som den gör. Det är viktigt att man får tänka igenom allt så man inte ångrar sig och du är skeptisk till lagförslaget om att man ska kunna ändra juridiskt kön genom att bara skicka in en blankett.

Det är stora förändringar man gör och det ska det inte tas lätt på. Det är klart att det känns segt att stå i kö, men det händer ju faktiskt att folk ångrar sig. Du har förtroende för vården överlag. Den vill ju hjälpa dig och när du haft kontakt med vården i andra sammanhang har du oftast fått ett proffsigt och välvilligt bemötande.

Du önskar bara att din familj hade haft lättare att ta till sig ditt nya namn och pronomen, kanske det kommer bli lättare för dem när du har ändrat juridiskt kön.

Du har dock lätt för att passera och i skolan/på jobbet behöver du inte vara öppen med att du är trans, för där passerar du som vilken cisperson som helst med rätt namn och pronomen.

Det ger dig en känsla av makt. Men att hela tiden behöva skarva med sina erfarenheter och hålla en ändå ganska viktig del av sin historia hemlig känns olustigt och dejting och raggande är något du känner dig tvingad att välja bort, även om du saknar det.

Johanna/Johannes, Akt 4

Du blev outad på jobbet/i skolan. De flesta har bemött dig med respekt och värme, men några ställer närgångna frågor om hur dina genitalier ser ut och vad du hette innan och det gör ont. Känslan av att tappa kontrollen över vilka som vet att du är trans är det som gör mest ont. Maktlösheten över din egen historia.

Maria/Markus, aktivisten #måstejagljuganu? #bloggar #allademonstationståg #menkanman-käftamedvården?

Du är en aktivist ut i fingerspetsarna. Du älskar Pride, manifestationer och demonstrationståg. Du skriver arga inlägg om den trasiga transvården på din blogg och deltar i hetsiga internetdiskussioner. Det är fel att vården tar så lång tid, statistiken om transpersoners mentala hälsa är alarmerande.

Varför ska det vara så svårt att ändra sitt juridiska kön, det är ju trots allt bara några siffror och bokstäver på ett papper? Du vet vad du vill och är jävligt trött på att vänta. Du hatar alla jävla begränsande normer. Du hatar ju inte din kropp, utan förväntningarna folk lägger på den.

Samtidigt är det svårt att hävda sig i vården och du vet inte om du vågar berätta att du inte hatar din kropp, är det inte just det vården vill höra? Du har inget förtroende för den och är rädd för att säga något som kommer göra att utredningen tar längre tid eller att du inte får diagnosen.

Dejtingvärlden och förhållanden har alltid varit svåra att förhålla sig till. Din familj stöttar dig helhjärtat och det finns inget du behöver så mycket som det stödet.

Maria/Markus Akt 4

Du var på en släktmiddag med familjen. Din morfars bror började plötsligt ställa väldigt närgångna frågor och felköna dig aktivt för att provocera. Din familj sa ingenting och det slutade med att du lämnade middagen tidigare. När du pratade om det med dina föräldrar efteråt sa de att du faktiskt måste tänka på att han är gammal och att du faktiskt inte behöver ta det personligt. Det gjorde ont.

Patrik/Patricia, dysforikern #Begränsad #igarderoben #kanskedagsattkommaut #turattjagharKim

Du har känslan av att du har stått i kö i en evighet. Ångesten du får av att bli felkönad hindrar dig från att göra mycket du tidigare har tyckt om. Som att gå och bada och använda offentliga toaletter. Du har länge vetat att något skavt och när du till slut insåg vad det var, genom någon blogg du hittade på nätet öppnade sig en helt ny värld, men också helt nya problem.

Du vet vad du behöver för att få må bra. Du behöver att andra ser dig för vem du är, gå klädd som du vill utan att folk reagerar med skepsis eller äckel och vara med andra som du vill. Men samtidigt känns just det så oändligt långt bort, med så oändligt långa vårdköer, även om du hittills har haft ganska bra möten med vården.

En ljuspunkt i tillvaron är Kim, din partner, som alltid orkar lyssna på ditt åltande och som alltid lyckas få dig att känna dig sedd och bekräftad för den du är, alltid kan få dig att känna dig snygg och attraktiv. Din familj stöttar dig, men du har inte vågat komma ut för några andra än dem, för om du inte skulle bli accepterad för den du är skulle du gå sönder. Du längtar efter dagen du kommer passera som vilken cisperson som helst.

Patrik/Patricia, akt 4

Kim dumpade dig. Varför har du inte lyckats förstå. Du är osäker, hur gör man egentligen förhållanden? Varför gjorde hen slut? Vad det något du gjorde fel? Vad i så fall?

NPC-INFO

Akt 1 spelar deltagarna sitt första möte med transutredningen. Alla npc:er tar varsin deltagare och spelar ut ett vårdmöte med denna.

Scenen kommer börja med att det spelas en låt (Trans dysphoria blues). När låten slutar går ni fram till varsin deltagare (inlajv befinner sig rollerna i väntrummet på sjukhuset) och hämtar de till varsitt samtalsrum.

Hur ni vill gestalta vårdpersonalen första mötet är hyfsat fritt. Sikta på att tre av vårdgivarna ska ge en positiv upplevelse, till exempel genom att vara noga med att använda rätt namn och pronomen, vara lyhörda för rollens vilja och behov och vara inkännande. De två andra ger då en mer negativ upplevelse genom att till exempel vara ifrågasättande /fråga om väldigt intima saker utan att ha etablerat något sorts förtroende/prata om att det nog tar lång tid och att det är en bra grej/agera gatekeepers.

Akt 2 kommer utspela sig i en stödgrupp, där de olika rollerna träffas. Stödgruppen leds av två npc:er som spelar psykologer/terapeuter. De är förstående, transkompetenta och på rollernas sida. De andra tre npc:erna agerar skuggor(de kan lägga tryck på deltagarnas axlar, stryka dem värmande över ryggen, viska uppmuntrande eller nedlåtande, ifrågasätta vad de säger, hur de upplevt saker de berättar om och ha kortare dialoger med dem om hur de känner etc). Inled scenen med att en av psykologerna börjar med att presentera sig och inleda en runda där alla kort får presentera sig själva, berätta hur de mår och var de befinner sig i utredningen.

Akt 3 kommer vara det andra vårdmötet (som rollerna har fått vänta väldigt länge på). Här byter npc:erna deltagare mellan varandra (man spelar alltså inte andra vårdmötet med samma deltagare man spelade med i första). Här ger alla npc:er på något sätt ger rollerna en jobbig erfarenhet av vården. Exakt hur är ganska fritt för er att bestämma själva men kan vara att vårdgivaren till exempel prioriterar

budgeten/undrar om det här verkligen är vad personen vill/tycker personen verkar för angelägen/tycker att den borde vänta lite för att det är stora beslut och man behöver tid att tänka igenom det etc.

Akt fyra (sista akten) är ett till möte med stödgruppen, med mer fokus på jobbiga känslor. Här byter dock npc:erna inte roller med varandra, utan de som spelade stödgruppsledare i akt 2 spelar det även den här scenen. Tanken är att skuggorna blir påträngande och mer negativa, till exempel säga saker som “du kommer aldrig att få diagnosen”, “du pallar ju inte trycket” etc. Psykologerna i stödgruppen är dock fortfarande stöttande.

Fokusera inte så mycket på vad rollerna vill göra med sin kropp under vårdmötena (lajvet handlar inte om kroppsdysfori, utan om dysfori över att bli felkönad och ha fel juridiskt kön). Fokusera istället på byte av juridiskt kön och hur personen upplever sin könsidentitet. Andra saker man kan ta upp under vårdmötena och även i stödgruppen är familj, öppenhet, sexliv och relationer. Det gör ingenting om det blir upprepningar mellan de två vårdmötena.

Fördela rollerna, alltså vilka som spelar samtalsledarna och vilka som spelar skuggor under stödgruppescenerna och vilka som spelar de inlyssnande och de icke inlyssnande psykologerna först akten sinsemellan.

Tips

Inte att betrakta som manus, ni kan utveckla och bitta på egna grejer fritt, men det här är saker som funkar bra på tidigare uppsättningar.

- Fraser att falla tillbaka på i vårdscenerna:
- Hur är din boendesituation?
- Har du någon partner?
- Har du kommit ut och för vilka?
- Kan du berätta mer om det?
- Fortsätt gärna.
- Vill du utveckla?
- Kan du, med egna ord, berätta mer?

Frågor

- Hur tänker du kring könsroller?
- Vad har du för förväntningar?
- Vad vill du uppnå?
- Hur är din relation till din familj? (om karaktären är missnöjd, sagt med lätt frustration)
- Jaha, men hur tycker DU att utredningen borde gå till? (se till att anteckna extra mycket)
- Är du sexuellt aktiv?
- Är du säker på att du inte bara är transvestit?
- Du har tidigare sagt att du blivit “felkönad”. När hände det senast och hur kändes det?

Kroppsspråk

Missnöje kan signaleras genom att gå från att sitta framåtlutad mot personen som pratar till att luta dig tillbaka i stolen (gärna precis när karaktären säger någonting som kan göra vårdgivaren missnöjd).

Om karaktären försöker skämta kan man svara genom att inte skratta och fortsätta som om man tar det som var menat som ett skämt helt seriöst.

Tips till skuggor

- När någon sagt en persons namn/kön/pronomen, upprepa med fel namn/kön/pronomen, gärna i kör.
- Prata gärna högt och tydligt, så att alla hör det, det ger spelarna en ökad förståelse för de andra rollernas tankegångar och ger en gemensam stämning.
- Om någon pratar om att deras transfoba släkting ställt jobbiga frågor kan en skugga börja prata som om den vore släktingen: “du, ursäkta, jag måste bara fråga...”
- Ifrågasätt gärna vad en person sagt under en runda när den har pratat klart. Typ: “Oj, vad länge du pratade nu, är det den sortens kille du vill vara?”
- Fördela gärna spel genom att skugga de som för tillfället sitter tysta i scenen.
- Tips till stödgruppspsykologer:
- Sitt gärna tysta, låt karaktärerna själva komma med inlägg och ge skuggorna en chans att höras.
- Uttryck frustration över vården: “Jag borde egentligen inte säga det här”
- Fråga om till exempel relationer, öppenhet, hur det har gått till att komma ut och hur det funkar med familjen.
- Starta gärna någon runda till, utöver hälsningsrundan där rollerna får svara på en fråga om det känns rätt för scenen, till exempel “hur funkar dejtande och sex för dig?”.

TEXTHÄFTE

AKT 1

Första mötet med vården

Tema: början, hopp, osäkerhet

Your tells are so obvious
Shoulders too broad for a girl
Keeps you reminded
Helps you to remember where
You come from

You want them to notice
The ragged ends of your summer dress
You want them to see you
Like they see any other girl
They just see a faggot
They hold their breath
not to catch the sick
Rough surf on the coast,
Wish I could have spent the
Whole day alone with you

You've got no cunt in your strut
You've got no hips to shake
And you know it's obvious
But we can't choose how we're made

You want them to notice
The ragged ends of your summer dress
You want them to see you
Like they see any other girl
They just see a faggot
They hold their breath
not to catch the sick
Rough surf on the coast,
Wish I could have spent the
Whole day alone with you

You want them to notice
The ragged ends of your summer dress
You want them to see you
Like they see any other girl
They just see a faggot
They hold their breath
not to catch the sick
Rough surf on the coast,
Wish I could have spent the
Whole day alone with you

AKT 3

Stödgruppen.

Tema: diskussion, meningssiljaktigheter,
gemenskap

Strangers staring,
they want to be the first
to ask for my life in one word.
But it's not that simple -
why do you care to know?
Am I a boy or a girl?

Well I don't care about the answers,
the questions were boring -
please tell me a story.

Like "What did your mom say?"
and "What is your real name?"
"How about those drugs that you take?!"
and "Does your voice change?"
"How come you don't feel ashamed?"
"What kind of love do you make?!"

But you don't care about my answers,
your questions ignore me -
let me tell you a story.

Well, alright.
Ask me anything you want to,
and I will tell you the truth.

My mama's my best friend,
and this is who I am,
all of it adds up to keep me sane.
Yes, I've dropped octaves
cause I am a mountain range
and any kind of love
is good enough to be made!

But I don't care about the answers,
the questions were boring -
please tell me a story.

AKT 3

Andra vårdmötet

Tema: frustration, irritation

One little girl was called Jean-Marie
Another little girl was called Felicity
Another little girl was Sally-Joy
The other was me
And I'm a Boy

My name is Bill and I'm a head case
They practice making-up on my face
Yeah I feel lucky if
I get trousers to wear
Spend days just taking
hairpins from my hair

I'm a boy, I'm a boy
But my ma won't admit it
I'm a boy, I'm a boy
But if I say I am
I get it

Put your frock on, Jean-Marie
Plait your hair, Felicity
Paint your nails little Sally-Joy
Put this wig on little boy

I'm a boy, I'm a boy
But my ma won't admit it
I'm a boy, I'm a boy
But if I say I am
I get it

I wanna play cricket on the green
Ride my bike across the street
Cut myself and see my blood
I wanna come home all covered in mud

I'm a boy I'm a boy
But my ma won't admit it
I'm a boy, I'm a boy, I'm a boy
I'm a boy, I'm a boy, I'm a boy, I'm a boy
I'm a boy, I'm a Boy
I'm, A, Boy!

AKT 4

Stödgruppen

Tema: uppgivenhet, maktlöshet,
försök att stötta varandra

All dressed up and nowhere to go
You're walking the streets all alone
Another night to wish that you could forget
Making yourself up as you go along

Who's gonna take you home tonight?
Who's gonna take you home?
Does god bless your transsexual heart?
True trans soul rebel

Yet to be born, you're already dead
You sleep with a gun beside you in bed
Follow it through to the obvious end
Slit your veins wide open,
you bleed it out

Who's gonna take you home tonight?
Who's gonna take you home?
Does god bless your transsexual heart?
True trans soul rebel

You should have been a mother
You should have been a wife
You should have been gone from here years ago
You should be living a different life

Who's gonna take you home tonight?
Who's gonna take you home?
Does god bless your transsexual heart?
True trans soul rebel

Who's gonna take you home tonight?
Who's gonna take you home?
Does god bless your transsexual heart?
True trans soul rebel

ATT SKRIVA UT

Scenbeskrivningarna (sida 44-45)

Skriv ut scenbeskrivningarna och klipp isär dem så att varje scen står på en separat pappersbit.

Roller (sida 46-47)

Skriv ut och dela ut till spelarna.

NPC-info (sida 48-49)

Skriv ut och dela ut till alla NPC:er.

Texthäfte (sida 50-51)

Varje spelare ska ha ett eget häfte, dels underlättar det för spelarna att planera sitt spel, eftersom temat för varje akt står skrivet överst, så att de, om de vill, kan få en riktning att styra sitt spel i. Häftena gör det också lättare att hänga med i inrollningslåtarna för varje akt.

AVSLUTNING

Att läsa upp

“I den hittills största undersökningen som gjorts om transpersoners situation uppgav 19% att de varit utsatta för fysiskt våld. Motsvarande siffra hos övriga befolkningen är 3%.

25% svarade att de var arbetslösa eller levde med sjukersättning, medan siffran för övriga befolkningen var 13%. En tredjedel uppgav att de någon gång försökt ta sitt liv. Transpersoner kände sig också stressade i fem gånger så hög utsträckning som andra och var även överrepresenterade i användandet av tobak, alkohol och droger. 50% av de som deltog i undersökningen svarade också att de avstod från att gå ut av rädsla för att bli överfallna eller ofredade. Tvångssteriliseringarna av transpersoner upphörde 2013. Nu kommer jag att spela en låt. När låten slutar slutar lajvet.”

[Spela trans dysphoria blues igen].

DEBRIEF

Debriefen är frivillig.

De som vill samlas i en cirkel. Gör en kort runda där folk får berätta vad de känner just nu och dela tankar/reflektioner om de vill. Om npc:erna känner sig bekväma med det får de också gärna dela med sig av positiva erfarenheter av att vara trans, och om de själva har erfarenheter av transvården, dela med sig av sina erfarenheter kring det. Samtala så länge ni känner för det.

FRÅGOR

Scenarion

Är du trans nog?

You need to be this tall to ride the carousel
Transdysphoria blues

Öppna och reflekterande svar

- Hur mår du nu?
- Har du eller någon i din omgivning genomgått en transutredning?
- Var det något under lajvet som du upplevde var en passande parallell till en verklig upplevelse? Vad var det/på vilket sätt?
- Har du lärt dig något nytt om hur det är att genomgå en process kopplad till erfarenheter av att vara trans?
- Är det någon särskild del av processens ifrågasättande av den egna identiteten som kändes extra svår/plågsam?

Exempel på mer konkreta frågor

(lämpligt för flervalsmetoder)

Vad tror du är mest skadligt för transpersoner: Att inte kunna leva öppet - att inte ha tillgång till könsbekräftande vård

Den viktigaste frågan angående transvården i Sverige idag är:

- Att få bort sjukdomsstämpeln i praktiken också inte bara på pappret
- Att göra könsbekräftande vård tillgängligare för personer under 18 år
- Att ändra systemiska stoppklossar som gör resan från första kontakten med vården till diagnos och behandling onödigt lång
- Övrigt/annat

Följdfråga: Varför har du valt vad du valt?

Foto: Connor Dupre-Neary

Radioentusiaster i RFSL spanar in den senaste teknologin för att sända gayradio, foto från RFSL Linköping.

FORTSÄTT SYNLIGGÖRA HISTORIEN!

Projektet Stolt syftar till att lyfta hbtq-historia, känna stolthet över de segrar vi vunnit och synliggöra de hjältar som slagits för våra rättigheter. Utöver den här antologin har vi därför skapat en hemsida för att samla och synliggöra hbtq-historia på **rfsl.se/hbtq-historia**!

Tillsammans kan vi fylla kunskapsluckorna kring hbtq-rörelsens historia. Vi kommer att fylla på sajten med historiskt material från RFSL:s arkiv - och dessutom är sidan öppen för allmänheten att bidra!

Vi är övertygade om att det finns massor av historier att berätta från hela hbtq-communityt, hos privatpersoner och i RFSL:s alla avdelningar. Det kan vara fotografier, filmer, tidningsartiklar eller andra dokument, som på olika sätt berättar om hur politik, kamp, kultur eller vardag har sett ut för hbtq-personer i Sverige vid olika tidpunkter.

Det som laddas upp på hemsidan bildar tillsammans en tidslinje där besökaren kan följa betydelsefulla skeenden. Det kommer också gå att söka på specifika ämnen, årtal och geografiska platser för den som är intresserad av något specifikt.

I samband med uppladdning finns det också möjlighet att beskriva händelser eller dokument så att sammanhanget blir tydligt för den som besöker sajten. Information om hur du laddar upp material finns på **www.rfsl.se/hbtq-historia**. Du kan också maila **stolt@rfsl.se**

Genom **projektet Stolt** hoppas vi att hbtq-personer och allmänheten blir mer medvetna om hbtq-rörelsens avtryck i kulturen, vilken roll kulturen har haft som frigörande och förändrande kraft och hur vi kan lära oss av historien för att påverka framtiden.

Vi vill inspirera till engagemang för att skapa en framtid där alla människors lika värde och rättigheter respekteras och där mångfalden i samhället uppskattas och värnas!

♥ RFSL

FRÅGOR

Frågor om innehållet i detta material? Kontakta Linnea Risinger på RFSLs förbundskansli på **linnea.risinger@rfsl.se**

STÖD RFSL

– Bli medlem

Att få vara sig själv är en mänsklig rättighet!

Ta ställning för hbtq-personers lika rätt i Sverige och i världen. Bli medlem på **rfsl.se/engageradig** eller via SMS. Det kostar 100 kronor per år. Är du under 26 år blir du medlem i RFSL Ungdom för helt gratis på **rfslungdom.se**

Nummer
72980

 rfsl_official

f rfs1

